

Notariaat magazine

maandelijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 10 | oktober 2013 | jaargang 13

*Twijfels over centraal
aandeelhoudersregister
bij KvK* **8**

*Afwikkeling
internationale nalatenschappen
sneller en gemakkelijker* **16**

*Drukbezochte
ringvergaderingen
bestaan* **22**

**Staatssecretaris
Martin van Rijn (VWS)**

*‘Ouderen in veilige
handen bij notaris’*

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

UITVAARTCOMPACT.NL

Als financieel beheerder adviseert en helpt u cliënten bij het regelen van een uitvaart. Dan is het goed om te weten dat er Uitvaart Compact is. Een online dienstverlening die een kwalitatieve uitvaart biedt voor een vaste lage prijs. Mogelijk de oplossing wanneer u een financiële regeling moet treffen bij overlijden van een cliënt. Dit kan nu, later of juist vooraf bij leven geregeld worden. Voor relaties die Uitvaart Compact 'nu' of 'vooraf' voor hun cliënten willen regelen, kan bij herhaald gebruik in overleg worden gekeken naar een passende boekings- en afhandelingsregeling.

- Juist voor cliënten die het geld niet hebben en geen (verdere) schulden willen en kunnen aangaan
- Kwalitatieve uitvaart voor een vaste, lage prijs. Ook bij leven vooraf vast te leggen
- Goede (financiële) regeling of advies voor uw cliënten
- Uitvaart Compact is geheel via internet, **uitvaartcompact.nl**, of telefonisch via 0800 5080 te regelen

UITVAART COMPACT, VASTE LAGE PRIJS, GEEN VERRASSINGEN ACHTERAF

PC Hoof *Uitvaart Compact*
GOEDKOOPSTE UITVAART ONLINE

Kijk hoe →
Uitvaart Compact werkt

'Move the World' als u er zelf niet meer bent? Dat kan!

KidsRights laat als kinderrechtensorganisatie zien dat kinderen de wereld in beweging kunnen brengen. De mooiste voorbeelden hiervan zijn de winnaars en genomineerden van de door KidsRights geïnitieerde Internationale Kindervredesprijs.

Kesz, een straatkind levend op de vuilnisbelten van Manilla (Filippijnen), maar ook

Malala, het Pakistaanse meisje dat een aanslag overleefde omdat ze vindt dat meisjes de kans moeten krijgen om naar school te gaan. Twee voorbeelden van kinderen die hebben laten zien dat ze in staat zijn de wereld te verbeteren.

Als kinderen de wereld in beweging kunnen brengen, dan kunt u dat ook! Hoe? Door Kesz, Malala en de vele andere kinderen te

steunen en KidsRights op te nemen in uw testament.

Desmond Tutu zei ooit 'KidsRights gives a voice to the voiceless'. Kinderen krijgen een stem als ook u hen wilt steunen!

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: KidsRights, t.a.v. Cindy de Visser - Postbus 283 (Paccode HQ0161) - 1000 EA Amsterdam - Telefoon: 020-3435313 - cindy@kidsrights.nl - www.kidsrights.nl

Ruimte

voor de notaris met een solide basis

Risico's raken uw ondernemersgeest en uw ambities. Deze risico's kunnen van operationele en financiële aard zijn. Denk aan uw locatie, uw apparatuur of uw cash-flow. En wat als u persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld voor een beroepsfout?

Maar ook uw inzetbaarheid is een risico. Want wat als u arbeidsongeschikt raakt? En hoe zit het met uw pensioen? Belangrijke zaken waar u op een kostenefficiënte maar verstandige wijze mee om moet gaan.

Aon Professional Services adviseert u bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uw risico's. Wij kennen de notarispraktijk al 70 jaar en zijn verzekeringsspecialist voor de notariële sector. Wij bieden u een optimale totaaloplossing. Met diverse verzekeringen, producten en diensten toegespitst op uw branche. Zo krijgt u de ruimte om te ondernemen met een solide basis.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie op www.professionalservices.nl. Voor persoonlijk advies, neem contact op met Aon Professional Services, tel. **020 430 52 71**.

*Twijfels over centraal
aandeelhoudersregister bij KvK*

8 Vrees voor 'nieuwe Fyra'

De minister van Veiligheid en Justitie heeft besloten het centraal aandeelhoudersregister te 'positioneren' bij de Kamer van Koophandel (KvK). Dat is goedkoper dan het 'complexe' register dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) beheert. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben weinig vertrouwen in de KvK. En ook notarissen hebben hun twijfels.

16 Afwikkeling internationale nalatenschappen sneller en gemakkelijker

In 2015 komen er uniforme IPR-regels voor de afwikkeling van grensoverschrijdende nalatenschappen. De afwikkeling begint met het opstellen van de nieuwe Europese verklaring van erfrecht, die in alle deelnemende EU-landen moet gaan gelden. Wat betekent dat voor het Nederlandse notariaat?

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 31 Cursus De levensexecuteur / het levenstestament
- 31 Aankondigingen intercollegiale toetsing voortaan per e-mail
- 32 Vertrek Quintus Marck bij de KNB
- 32 Peer reviews: auditoren gezocht voor de opleiding 2014
- 33 Dienstweigeren hoeft niet bij wanprestatie of onrechtmatige daad
- 33 Collectieve geheimhouding notarissen geregeld
- 33 Nieuwe KNB-site voor notariële wet- en regelgeving
- 34 Van Mourik neemt afscheid als redacteur WPNR
- 34 Close up: Caroline van Kordelaar
- 35 Aanpassing beleidslijn 'probleemprotocollen'
- 35 Praat mee over de herinrichting van de orde
- 35 KNB Cursusagenda

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 12 Stelling: Er moet een wettelijke erfrechtelijke voorziening komen voor samenlevers
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 19 Terugblik: Tom van Duuren
- 22 Drukbezochte ringvergaderingen onmogelijk?
- 24 Serie: Op de markt
- 28 En verder: Laura van Kempen
- 30 Specialisten
- 31 Column Franc Wilmink
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalialia
- 38 Kanocolumn

‘Signaleren financiële uitbuiting moet tweede natuur voor notariaat worden’

20 Tweede natuur

Signalen opvangen, voorlichting geven, weten wat je zelf kunt doen en waar je terecht kunt. Dit is wat Martin van Rijn, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) verwacht van het notariaat als het gaat om tegengaan van financiële uitbuiting van ouderen. Van Rijn is op 4 oktober een van de sprekers op het wetenschappelijk congres van de KNB.

26 Simpele boodschap op het juiste moment bij de goede persoon

Met de benoeming van lobbyist Tessa Maas wil de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) nog nadrukkelijker aan de weg timmeren in politiek Den Haag. ‘We zijn er voor Jan publiek, en niet andersom.’

OP DE COVER

Martin van Rijn, staatssecretaris van VWS, vertelt op pagina 20 over ‘Ouderen in veilige handen’

Notariaat Magazine
editie 10, oktober 2013

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Roel Ottow, Jolanda aan de Stegge, Arnoud Veilbrief, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Hans Willem Heetebrij, Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Oostrom-Streep, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Peter Hilz

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 107,95 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services, Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hoorntelefoon: 0229 211211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Pels Rijcken doet mee aan one-stop-platform Firm24

Notarissen- en advocatenkantoor Pels Rijcken is partner geworden van Firm24: een online platform waarop corporate services worden aangeboden tegen vaste prijzen. Zowel nationale als internationale cliënten kunnen bij Firm24 terecht voor een breed scala aan notariële, juridische, bancaire, en tax & accountingdiensten.

Pels Rijcken verzorgt de juridische dienstverlening en vormt samen met ABN AMRO, Mazars Accountant & Belastingadviseurs en SGG Group de partners van Firm24. In samenwerking met Pels Rijcken heeft Firm24 een online tool LegalDox ontwikkeld, waarmee toekomstig ondernemers met behulp van modellen zelf een juridisch basisdocument kunnen samenstellen.

Firm24 is een online platform waarop corporate services worden aangeboden tegen vaste prijzen.

Kortlang voorzitter ondernemersvereniging Leiden

Erna Kortlang, notaris bij De Clercq advocaten en notarissen, wordt de nieuwe voorzitter van de algemene ondernemersvereniging van Leiden, BV Leiden. Kortlang zal in november het stokje overnemen van de vorige voorzitter.

BV Leiden is een gesprekspartner in diverse overlegplatforms over de regionale economische situatie. Een sterke vertegenwoordiging van de ondernemers is, volgens de vereniging, van belang omdat de Kamer van Koophandel haar regionale belangenbehartiging terugbrengt en dus minder actief zal zijn op dit gebied. 'Voor een gezonde economie in de Leidse regio is inbreng van alle partijen een voorwaarde. BV Leiden zal blijven meepraten namens de ondernemers over zaken zoals de economie, werkgelegenheid, bereikbaarheid, bedrijfsterreinen, veiligheid, regeldruk, infrastructuur, parkeerbeleid, leegstand of binnenstadbeleid', schrijft de vereniging op haar website.

Van der Steur (VVD) rondt wetsvoorstellen mediation af

Tweede Kamerlid Ard van der Steur (VVD) heeft op dinsdag 10 september de wetsvoorstellen mediation voorgelegd aan de Raad van State. Met deze voorstellen wil hij mediation positioneren als het logische en realistische alternatief voor de traditionele rechtspraak.

De wetsvoorstellen mediation zullen volgens de VVD-politicus leiden tot het eerder oplossen van conflicten, het slagvaardiger opereren van bestuurders, minder druk op de rechterlijke macht en bovenal een snellere, efficiëntere en goedkopere rechtsgang. De burgerlijke rechter moet op grond van deze wetsvoorstellen, voordat hij een zaak aanneemt, partijen eerst verwijzen naar mediation als alternatief voor conflictoplossing. Van der Steur denkt dat daardoor conflicten eerder en vaker worden voorkomen en sneller worden opgelost dan wanneer de gang naar de rechter wordt gemaakt. Ook in het bestuursrecht zullen overheden actief moeten wijzen op de mogelijkheid van

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft eerder aangegeven positief te staan tegenover de wetsvoorstellen.

mediation. Hierdoor worden bestuurders gedwongen meer rekening te houden met de consequenties van hun keuzes voor een burger. Ook wordt een register voor mediators ingesteld. Dat zal volgens Van der Steur leiden tot de noodzakelijke professionalisering van het vak.

KNB TEVREDEN MET WETSVORSTELLEN

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft eerder aangegeven positief te staan tegenover de wetsvoorstellen. De beroepsorganisatie vindt echter wel dat registratie alleen moet openstaan voor mediators die over juridische competenties beschikken.

CDA-amendement over schenkingen verworpen

Het amendement dat CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt in september indiende om schenkingen voor het aflossen van schulden te bevorderen, is door de Tweede Kamer verworpen. Met het amendement wilde de CDA'er het gemakkelijker maken om vrijwillig een familielid te helpen met het wegwerken van (rest)schulden.

Een ouder zou in de toekomst meerdere jaren kunnen doen over een belastingvrije schenking aan zijn kind(eren). Daarnaast zou er een extra laag schenktaarif komen voor grootouders en derden. In het amendement stond ook dat de schenking voortaan niet alleen gebruikt kan worden voor de aankoop van de woning of aflossing van de hypotheek, maar ook voor aflossing van restschulden nadat een huis met verlies is verkocht.

‘Notariaat verjongen’

Zo'n vijfhonderd Nederlanders maken er inmiddels gebruik van: de nieuwe applicatie *Fast Will* van jongerencommunicatiebureau YoungWorks. Met deze app kan een Facebookgebruiker aan zijn vrienden laten weten wat zij erven als hij komt te overlijden. 'Rechtsgeldig is het niet, maar het was dan ook in eerste instantie de bedoeling om een applicatie voor de fun te maken die de discussie aanwakkert', aldus **Cees Dinger** van YoungWorks.

Wat is Fast Will voor applicatie?

'Met deze applicatie kun je via de iPhone aan je Facebookvrienden laten weten wat je aan hen nalaat als je komt te overlijden. Zo kun je op een laagdrempelige manier nadenken over wat er met je spullen gebeurt als je er niet meer bent. Je kunt ervoor kiezen om de "nabestaande" dit meteen via Facebook te laten weten of dit pas kenbaar maken als je bent overleden. Vrienden aan wie je iets na wilt laten, horen dit dus via het sociale medium, maar zien alleen van de app wat ze precies krijgen. Hiervoor moeten zij dus zelf ook de applicatie installeren.'

Hoe zijn jullie op dit idee gekomen?

'Mijn collega Bart Bergmeijer maakte een keer de opmerking dat informatie die mensen op Facebook zetten eigenlijk voor nabestaanden bewaard zou moeten worden. Daar zijn we verder over gaan brainstormen én zo kwamen wij op het testamentidee. We wilden het concept eerst in Amerika lanceren, maar zijn nu vast in Nederland begonnen. Door de aandacht van het programma Editie NL is het hier nu ook bekend geworden.'

Zo'n app is niet rechtsgeldig, hoe maken jullie dit duidelijk?

'We hebben dit nog niet in de disclaimer laten opnemen. De app is in eerste instantie bedoeld voor de fun en om mensen te laten nadenken over hun nalatenschap. Maar als je er verder over nadent, zou het best kunnen zijn dat je in de toekomst niet meer langs de notaris hoeft voor een testament, maar het via zo'n app kan regelen. Als je hier dan een notaris aan koppelt die de wensen controleert en vastlegt, ben je klaar. Dat vind ik een interessante gedachte en het verjongt het notariaat.'

Willen jullie met de app het notariaat beconcurreren?

'Dat is niet de bedoeling. Wij werken liever met het notariaat samen. Het is nu nog een initiatief van ons. We hebben nog geen deelnemende partijen, maar daar zou het notariaat in de toekomst er één van kunnen zijn. Wij gaan graag met notarissen in gesprek om samen een *Fast Will-Pro*-applicatie te ontwikkelen.'

Fiscale maatregelen Prinsjesdag 2013

Minister Jeroen Dijsselbloem van Financiën heeft op Prinsjesdag enkele fiscale wetsvoorstellen ingediend bij de Tweede Kamer. Het betreft de wetsvoorstellen Belastingplan 2014, Overige fiscale maatregelen 2014, Wet wijziging percentages belasting- en invorderingsrente en Wet aanpak fraude en toeslagen fiscaliteit. Deze wetsvoorstellen bevatten diverse maatregelen die relevant zijn voor het notariaat.

Met ingang van 1 oktober 2013 wordt tijdelijk – tot 1 januari 2015 – de vrijstelling van de schenkbelasting verruimd. Kortgezegd mag iedereen van een familielid of van een derde een schenking ontvangen van maximaal 100.000 euro, vrij van schenkbelasting. Deze moet dan wel gebruikt worden voor de eigen woning, bijvoorbeeld voor de aflossing van

de eigenwoningschuld, een restschuld of een verbouwing van een eigen woning.

VOORSTELLEN

Het kabinet introduceert met ingang van 1 januari 2014 de onderhandse akte van schenking als alternatief voor de notariële akte. Periodieke giften aan ANBI's of aan verenigingen met ten minste 25 leden dienen thans te berusten op een overeenkomst die is vastgelegd in een notariële akte om voor aftrek in de inkomstenbelasting in aanmerking te komen. Daarnaast is met ingang van 1 januari 2014 wettelijk vastgelegd dat voor de erf- en schenkbelasting voor serviceflats de waarde in het economische verkeer in aanmerking mag worden genomen als die in belangrijke mate afwijkt van de WOZ-waarde. Ook doet de minister wetsvoorstellen in de regeling van onroerendezaaklichamen en wordt de stamrechtvrijstelling per 1 januari 2014 afgeschaft voor nieuwe gevallen.

Ondertussen op Twitter

De Prinsjesdagonderwerpen die het notariaat treffen, worden aardig besproken op Twitter. Vooral het schenken van 100.000 euro belastingvrij voor een woning wordt aangegrepen voor een uitspraak op het sociale medium. De meeste mensen vragen hun ouders dit vooral te doen. Een paar twitteraars hopen dat hierdoor de woningmarkt uit het slop wordt gehaald en een enkeling snapt het bedrag van 100.000 euro niet. 'Wie heeft dat nu?', wordt gevraagd. Ook het afschaffen van de stamrechtvrijstelling is voor sommige mensen aanleiding om een tweet te versturen.

Pieter Verboon
(notaris)
@topnotaris

Maarten Koster
(Adviseur assurantiën & financiën) @maartenkoster

Erik Rijpstra
(webredacteur)
@erikrijpstra

Bas Maes
(architect/politicus)
@BasMaes

Marco de Kat (Fractie-assistent Leefbaar Almere)
@MarcoDeKat

Mr. Dennis Jongbloed
(fiscaal jurist)
@fiscaaljurist

Vrees voor 'nieuwe Fyra'

De minister van Veiligheid en Justitie heeft besloten het centraal aandeelhoudersregister te 'positioneren' bij de Kamer van Koophandel (KvK). Dat is goedkoper dan het 'complexe' register dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) beheert. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben weinig vertrouwen in de Kamer van Koophandel. En ook notarissen hebben hun twijfels. 'Het gaat er niet om wie het register beheert, maar om de efficiency. We moeten voorkomen dat we honderd jaar te veel betalen vanwege een verkeerde keuze.'

TEKST Lex van Almelo | FOTO'S Truus van Gog

Er moet een openbaar register voor aandelen in bv's en niet-beursgenoteerde nv's komen. Daardoor moet het zicht verbeteren op 'tot nu toe ondoorzichtige constructies met bv's, onduidelijke belangen van natuurlijke en rechtspersonen'. Witwasconstructies kunnen beter worden tegengegaan en de notaris kan zijn Wwft-verplichtingen beter naleven. Bovendien kan zo'n register de heffing van 'zowel overdrachtsbelasting als van inkomstenbelasting' verbeteren. Dat schreven de PvdA-Kamerleden Ed Groot en Jeroen Recourt in 2011 in hun initiatiefnota. Het aandelenregister moet dus met name de notaris als poortwachter beter toerusten.

PEN

Vennootschappen houden zelf bij wie hun aandeelhouders zijn. In de praktijk komt dat er vaak op neer dat de notaris die betrokken is bij de oprichting of aandelenoverdracht met een pen in een boek schrijft wie de aandelen met de nummers x tot en met y heeft verkregen. Als de vennootschap al bestaat, valt uit de aantekeningen in het boek op te maken wie de vorige eigenaar is en welke notaris betrokken was bij die overdracht.

Wanneer het bestuur van een vennootschap zelf een register bijhoudt, is dat niet altijd even accuraat en actueel. De notaris moet dan nader onderzoeken of de verkoper daadwerkelijk eigenaar is van de aandelen en wie er nu feitelijk achter de vennootschap zit. Er valt dus veel te winnen bij een centraal register.

Twijfels over centraal aandeelhoudersregister bij KvK

Groot en Recourt: 'Een dergelijk Centraal Aandeelhoudersregister kan worden geïntegreerd in het Handelsregister zoals de Kamers van Koophandel die bijhouden.'

De minister van Veiligheid en Justitie vraagt de Kamers van Koophandel vervolgens om met een 'impactanalyse' te komen, die in ze in de zomer van 2012 aanleveren. Daarin staat in grote lijnen hoe de organisatie het register denkt op te zetten en wat de kosten zijn. De KNB heeft haar vraagtekens bij deze optie en biedt aan zelf zo'n register te beheren. Pas in april 2013, na een stevige lobby van de KNB, vraag het ministerie de beroepsorganisatie een impactanalyse te maken voor een register bij de KNB. Die analyse is gereed in juni 2013.

TRACK RECORD

De KNB wil het register koppelen aan het centrale digitale repertorium (CDR), dat in 2014 in gebruik wordt genomen. In dat systeem sturen notarissen de kerngegevens van akten en de akten zelf voortaan digitaal naar het CDR, dat wordt beheerd door de KNB. De KNB levert een en ander vervolgens digitaal aan de Belastingdienst, zodat papier en handmatig scannen tot het verleden gaan behoren. De KNB heeft hiervoor al een besloten en beveiligd platform, waarop het Handelsregister overigens zou kunnen worden aangesloten. De KNB denkt het centraal aandeelhoudersregister (CAHR) in een à anderhalf jaar te

‘Een verkeerde keuze achtervolgt je jaren en kan ertoe leiden dat wij honderd jaar teveel betalen’

kunnen bouwen voor een bedrag van 3,65 miljoen euro exclusief btw. De beheerkosten zullen tussen de 5,8 en 6 ton per jaar ex btw bedragen, zo staat in de impactanalyse van de KNB. Daarin wijst de beroepsorganisatie ook op het *track record* met het Centraal Testamenten Register (CTR), dat het ministerie van Veiligheid en Justitie in 2007 in beheer heeft gegeven aan de KNB. De ervaringen met het CTR leren dat de schatting van de bouwtijd ‘als zeer reëel kan worden beschouwd’.

VERTROUWEN

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben na het verschijnen van de initiatiefnota al hun vraagtekens gezet over de mogelijke keuze voor het Handelsregister. Zij vrezen extra kosten voor het bedrijfsleven en inbreuk op de privacy van aandeelhouders. In mei 2013 spreken de ondernemersorganisaties zich onomwonden uit voor aansluiting bij de digitale aktenregistratie van de KNB en tegen positionering bij de KvK. Uit een rapport van bureau Berenschot blijkt namelijk dat de KvK op het punt van correcte gegevens niet de eigen doelstelling heeft gehaald.

VNO-NCW en MKB Nederland vinden het zorgelijk dat vijf jaar na de inwerkingtreding van de nieuwe Handelsregisterwet nog zo veel ernstige onvolkomenheden worden geconstateerd. Als je niet ten volle kunt vertrouwen op het register schiet het zijn doel voorbij.

VNO-NCW en MKB Nederland zijn er ook niet gelukkig mee dat vennootschappen volgens de minister hun eigen register moeten blijven aanhouden. Als de gegevens daaruit niet overeenstemmen met die in het centrale register, welke registratie is dan bepalend? De KvK reageert niet op vragen van *Notariaat Magazine*.

‘ONLOGISCH’

Anderhalve maand na de meest recente brief van de ondernemersorganisaties en twee weken na ontvangst van de impactanalyse van de KNB stuurt de minister zijn besluit over de positionering van het register naar de Tweede Kamer. De registratie van aandeelhoudersgegevens ligt volgens de minister in het verlengde van de bestaande taak van de KvK.

En bij de keuze voor het Handelsregister wordt de bestaande infrastructuur ‘optimaal’ gebruikt. Uit ‘het oogpunt van kostenefficiëntie’ is een zelfstandig aandeelhoudersregister voor de overheid minder aantrekkelijk, meent de bewindsman. De Registratiewet staat niet toe dat de inhoud van de akten wordt ontsloten voor controle, toezicht en opsporing. Het zou ‘onlogisch en onwenselijk’ zijn om openbare informatie uit het Handelsregister (ook) op te nemen in een besloten registratie. Bovendien druist het beheer van zo’n registratie volgens Opstelten in tegen de wettelijke taak van de KNB.

Verder is de Handelsregistervariant een stuk goedkoper. De aanpassing van de ICT gaat volgens de Kamer van Koophandel 1,4 miljoen euro kosten, de implementatie in de administratieve organisatie 2 ton en het vullen met gegevens 3 ton. Totaal dus 1,9 miljoen euro. De onderhoudskosten schat de Kamer van Koophandel op 10 procent van de ICT-ontwikkelkosten, dus 1,4 ton per jaar. Daar

komt 1 ton aan personele kosten bij, zodat de beheerkosten volgens de analyse uitkomen op 2,4 ton per jaar.

DISCREPANTIES

‘Het prijsverschil is significant. Gaat het dan om precies hetzelfde register, namelijk een opgeschoond register waarin geen vervuilde aandelen en structuren zitten? Gewoon een schoon register waarop we van begin af aan kunnen vertrouwen?’, vroeg Jeroen Recourt begin juli aan de minister. De parlementariërs hadden toen namelijk nog niet de beschikking over de impactanalyse van de KvK, waaraan bovengenoemde cijfers worden ontleend. Die analyse heeft de minister pas op 23 september naar de Tweede Kamer gestuurd, op dezelfde dag dat de minister, na lang aandringen van de kant van de KNB, de analyse ook aan de notariële beroepsorganisatie had overhandigd. Voor *Notariaat Magazine* was dat net op tijd om er een blik op te werpen voor dit artikelen er nog één reactie op te vragen.

De KvK heeft alleen de variant uitgewerkt van een register binnen het Handelsregister, dat in negen maanden wordt gerealiseerd en in de loop van anderhalf jaar volledig wordt gevuld. Het register wordt zo openbaar mogelijk, waarbij bepaalde gegevens kunnen worden afgeschermd. De informatie over de 185.000 vennootschappen met meerdere aandeelhouders komen onder meer van het notariaat. Dat moet de gegevens digitaal kunnen aanleveren via het koppelvlak van de Kamer van Koophandel. Die digitale anti-chambre is beschikbaar voor de bestaande applicaties van het notariaat en de KNB.

Nu is er de *BNApp!*

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur Meesters in accountancy

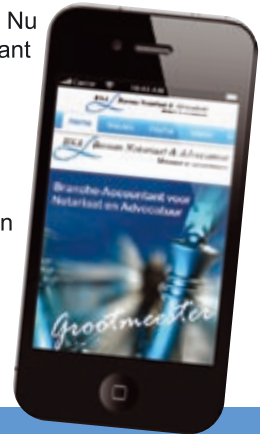
Accountancy is ons vak, het notariaat ons specialisme

BNA is in 1987 als administratiekantoor voor het notariaat begonnen. Nu ruim 25 jaar later zijn wij uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Bureau Notariaat & Advocatuur is:

- Financiële administratie
- Fiscaal advies & aangiften
- Bedrijfsvergelijking
- Managementinformatie
- Jaarrekening & advies
- Salarisadministratie
- Hulp bij ontslagprocedures
- Opvolging & ondernemingsplannen

Wij helpen u graag bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is. Wij zijn uw Branche-Accountant!

Oude Utrechtseweg 26-28, 3743 KN Baarn
Postbus 1008, 3740 BA Baarn

T: 035 693 64 44
F: 035 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

PASSIE VOOR AUTO'S?

Wij delen die passie. Daarom is de KNAC de club waar autoliefhebbers zich zo thuisvoelen.

VERZEKEREN • PECHHULP • BELANGENBEHARTIGING • CLUBGEVENEMENTEN

KNAC, vanzelfsprekend voor autoliefhebbers

www.knac.nl 070 383 16 12

Een stap over de drempel en u bent verkocht.

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling
Het veilinghuis dat meer biedt.

mva.nl/veiling

Via een ander koppelvlak kunnen notarissen het register digitaal inzien.

Het belangrijkste verschil tussen de voorstellen van de KNB en de KvK is dat de KNB aanstuurt op één digitaal register, dat ook de bestaande boekjes van de vennootschappen gaat vervangen. De minister wil daarentegen de boekjes handhaven. Voor het geval het parlement daar ook voor kiest, dringt de KNB aan op een systeem waarbij notarissen beide registers in één keer kunnen vullen, zegt bestuurslid Sander Smits.

Net als de ondernemersorganisaties vreest Robert-Jan Zwaan van de Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten (VOC) voor discrepanties tussen beide registers. 'Daarmee is de rechtszekerheid niet gediend. Bovendien kost het de notaris dan extra werk om uit te zoeken hoe het nu wel zit, wat tot hogere kosten leidt voor bedrijven.'

FIASCO'S

Notaris Arnaud Wilod Versprille heeft het voorstel van de KvK kort bekeken. Hem valt vooral op dat het notariaat en de Belastingdienst het register moeten vullen en – als dat niet lukt – de ondernemer. 'De Kamer van Koophandel kijkt alleen naar de eigen kosten, maar niet naar die van de leveranciers. Als ik de gegevens vanaf 1993 zou moeten aanleveren, moet ik een kandidaat eenmalig alle akten vanaf 1993 laten doornemen. Dat kost mij 30 tot 40 duizend euro. Zonder een goede notariële controle krijg je een onbetrouwbaar register en een onbetrouwbaar register is geen register.'

Wilod Versprille, Zwaan en het KNB-bestuur hebben net als VNO-NCW en MKB-Nederland weinig vertrouwen in het vermogen van de KvK om het project succesvol in te voeren. Zij wijzen op de slechte ervaringen in het verleden, het fiasco met het GPS-rittenregistratiesysteem, het verouderde systeem van het Handelsregister en het nog altijd te hoge foutenpercentage. Dat de KvK nu in staat zou zijn binnen negen maanden een goed werkend register op te zetten, wil er dus niet in. Temeer omdat de KvK pas eind september is gaan praten met het notariaat. 'En dat is toch de belangrijkste gebruiker van het Handelsregister', zegt Sander Smits. Hij wijst op de kans om het inefficiënte papieren register te vervangen door één digitaal register met zowel historische als *real time* gegevens. 'We hebben

de gelegenheid om het hele systeem een *efficiency boost* te geven en moeten paard en wagen gaan inruilen voor een digitaal systeem. Dat van de KNB leidt per saldo tot lagere kosten.' Arnaud Wilod Versprille: 'Je krijgt niet zo vaak de kans om een nieuw registratiesysteem op te zetten. Een verkeerde keuze achtervolgt je jaren en kan ertoe leiden dat wij honderd jaar teveel betalen.'

Sander Smits: 'Wij willen voorkomen dat achteraf blijkt dat Nederland weer een Fyra heeft gekocht.' ■

Register niet waterdicht

Het centraal aandelhoudersregister draagt beperkt bij aan de bestrijding van fraude en misbruik als de sluiproutes niet worden afgesloten. Robert-Jan Zwaan (VOC): 'De Kamerleden Groot en Recourt hebben in 2011 ook voorgesteld dat certificaten van aandelen voortaan bij notariële akte moeten worden overgedragen en aandelen aan toonder bij niet-beursgenoteerde vennootschappen worden afgeschift. Criminelen kunnen ook buiten het zicht van het centraal aandelhoudersregister blijven met een buitenlandse vennootschap, zoals de Ltd. Als de minister een sluitend systeem voor ogen staat, zouden bij de invoering van het centraal aandelhoudersregister ook deze routes moeten worden aangepakt.'

Nederland kent ongeveer 835.000 samenwonende paren (bijna 20 procent van alle paren). De wetgever heeft op diverse terreinen wettelijke aandacht voor deze relaties. Vaak zijn ruime partnerbegrippen ontworpen, zodat wettelijke

regelingen ook gelden voor samenlevers die hun relatie niet met een samenlevingscontract hebben vormgegeven. In het erfrecht wordt deze stap niet gezet. Past dat bij een modern erfrecht?

‘Het onderwerp heeft al jaren mijn belangstelling (zie *FJR* 2007/11 en *WPNR* 2013/6972). De cijfers betreffende samenwoners “in het wild” spreken. Een kwestie van smaak? Hoe kijk je tegen de eigen verantwoordelijkheid van de burger aan? Waar moet de overheid een handje helpen? Waarom bijvoorbeeld in de Algemene nabestaandenwet wel aandacht voor de informele partner en in het erfrecht niet? Mijn smaak: erfrechtelijk *upgrading* van informele partners is vereist. Maar wat is dan de grondslag? Is dit niet in strijd met de relativiteitswet/partijautonomie? Voor mij vormt de vermoedelijke erfrechtelijke wil, waarop ook het versterferecht voor gehuwden is gebaseerd, de grondslag. Heeft iemand die jaren samenwoont en niets regelt, het niet beter voor met zijn partner dan met zijn achterneven? Moeten de kinderen de langstlevende samenleving zo maar op straat kunnen zetten en verwijzen naar de algemene middelen? De partijautonomie heb ik hoog in het vaandel, daarom stel ik een ingreep van regeland recht voor. Een dwingende regeling zou immers inconsequent zijn ten opzichte

van het feit dat voor samenlevers (nog steeds) geen alimentatieverplichting geldt. Wijzig dit beeld, dan ligt ook dwingend nooderrecht voor samenlevers voor de hand. Testamentaire *opting out* voor degene die bewuste erfrechtelijke keuzes maakt, is dan (vooralsnog) mogelijk. Om een balans te vinden tussen eigen verantwoordelijkheid, partijautonomie, en de vermoedelijke wil van erflater stel ik voor om aan te sluiten bij het nooderrecht voor echtgenoten, waarmee de langstlevende partner voor de verzorging het vruchtgebruik kan claimen van de nalatenschap, zij het dan in een niet-dwingendrechtelijke variant. Ook in Boek 4 Burgerlijk Wetboek is er dan gedegen aandacht voor de informele samenleving. Ongelukken worden voorkomen en er blijft – gelet op het feit dat de regeling slechts een noodvoorziening betreft – een prikkel om eigen verantwoordelijkheid te nemen én te testen. En mocht u zich zorgen maken over de rechtszekerheid en de belasting van de rechterlijke macht: dat lossen we wel op! In Nijmegen discussiëren wij op 23 januari 2014 over dit onderwerp. *Save the date.*’

Stelling:

Er moet een
wettelijke
erfrechtelijke
voorziening
komen voor samenlevers

EENS

Freek Schols,
hoogleraar Radboud
Universiteit Nijmegen

EENS

Wilbert Kolkman,
hoogleraar Rijksuniversiteit
Groningen

‘Uiteraard dient er een betere erfrechtelijke voorziening te komen voor ongehuwde samenwoners. De traditionele tegenwerping is dat “samenwoners ervoor kiezen niets te regelen”. Dan zou de wet voor hen ook maar niets moeten regelen. Het wordt tijd dat aanhangers van deze conservatieve visie zich wat beter verdiepen in de veelheid aan binnen- en buitenlandse bronnen die aantonen dat samenwoners helemaal niet kiezen, laat staan een bewuste gezamenlijke keuze maken. Men moddert maar wat aan, zonder kennis van het recht. De wetgever dient in bepaalde gevallen beschermend op te treden. Over de reikwijdte van een regeling voor samenwoners kan natuurlijk worden gediscussieerd. Hebben ze samen een kind, dan ligt volledige gelijkstelling aan gehuwden zeer voor de hand. Bijna 50 procent van de kinderen in Nederland wordt buiten huwelijk geboren (bron: Eurostat

26 maart 2013; het Europese gemiddelde ligt rond 40 procent). Zou het Nederlandse recht hier de toets van artikel 8 juncto 14 EVRM doorstaan? Ik vraag het mij af. Het is niet meer van deze tijd het huwelijk als centraal familie-rechtelijk uitgangspunt te nemen. Internationaal gezien loopt Nederland volstrekt uit de pas door de samenwoners (versterf)erfrechtelijk te negeren. Hetzelfde geldt voor de partner-alimentatie voor samenwoners. Hoewel de politiek aanvankelijk “niet onsympathiek” stond tegenover een dergelijke alimentatievoorziening, zal deze er voorlopig niet komen (zie *Kamerstukken II*, 28 867, 29). Het enige voordeel dat ik kan bedenken van de huidige oubollige regeling betreft de omzet van de notaris: samenwoners die hun zaken goed voor elkaar willen hebben, dienen een samenlevingscontract en testamenten te laten opstellen.’

EENS

Frits Salomons,
hoogleraar Vrije
Universiteit Amsterdam

‘De suggestie van collega Schols [gedaan op www.taxence.nl – red.] spreekt mij aan. De achterblijvende samenlevingspartner verdient meer bescherming dan hij in het huidige erfrecht “geniet”. Als de wetgever ertoe zou overgaan om de reikwijdte van de “andere wettelijke rechten” uit te breiden tot de samenlevingspartner, verdient het nog wel aandacht wie als samenlevingspartner kwalificeert. De eis van een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst, die gesteld wordt in artikel 4:82 BW, lijkt mij hier niet op zijn plaats. Bescherming is juist ook nodig voor diegenen die niets hadden geregeld.

Als het aan mij ligt, zou de regeling zelfs dwingend mogen zijn, althans in die gevallen dat de samenlevingspartners samen kinderen hebben gekregen of samen het gezag over kinderen hebben gehad. Dat zou mooi aansluiten bij het voornemen van de (toenmalige) minister van Justitie om kinderen die onder gezamenlijk gezag van de partners stonden, recht te geven op de mogelijkheid van een som ineens als bedoeld in artikel 4:35 BW (zie brief van 1 mei 2000, TK 1999-2000, 22 700, nr. 31). Hopelijk kan ook dat voornemen dan alsnog worden uitgevoerd.’

‘Vanuit de omstandigheid dat samenwoners vaak denken dat zij dezelfde rechten hebben als gehuwden is een gelijkstelling in erfrechtelijke zin tussen echtgenoten en samenwoners, die aan een aantal formele eisen voldoen (notarieel samenlevingscontract en ingeschreven staan op hetzelfde adres) te bepleiten. Ik zou dan kiezen voor een “opting in”. De samenwoner met wie gedurende een bepaalde periode (bijvoorbeeld vijf jaar) is samengewoond en die aan de hiervoor genoemde voorwaarden voldoet, wordt van rechtswege erfgenaam in de nalatenschap van zijn overleden partner en verkrijgt daarin

dezelfde rechten als een echtgenoot. Wenst men dat niet, dan moet middels een testament daar wijziging in gebracht worden. Moet de partner al op een eerder tijdstip erfgenaam worden, dan is hiervoor ook een testament nodig. Anders dan bij een huwelijk meen ik dat een bepaalde termijn, voordat dit wettelijk recht ingaat, gerechtvaardigd is nu aan samenwoners, anders dan ten aanzien van echtgenoten vanaf de datum van het samenwonen, geen rechten en verplichtingen (denk aan titel 6 van Boek 1 Burgerlijk Wetboek) verbonden zijn.’

EENS

Bart Breederveld,
advocaat

EENS

Peter Blokland,
notaris Tilburg

‘Dat zou zeker een goede zaak zijn. In de praktijk zie je regelmatig ongelukken omdat mensen zelf niets regelen. Ik wil hierbij overigens wel onderscheid maken tussen de situatie van samenwoners zonder en met kinderen. Alleen voor de laatste categorie wil ik iets regelen waardoor de langstlevende tegen de aanspraken van de kinderen wordt beschermd. Je zou kunnen aanknopen bij de wettelijke verdeling, wetstechnisch eigenlijk verbluffend eenvoudig door te bepalen dat de partner met wie de erflater een gemeenschappelijke huishouding voert en een of meer kinderen heeft voor de toepassing van Boek 4 Burgerlijk Wetboek gelijk wordt gesteld aan een echtgenoot. Een interessante vraag is dan natuurlijk wel of de samenwoningspartner evenals een echtgenoot andere wettelijke rechten zou moeten hebben; dat lijkt mij een stap te ver.

Dit onderwerp kan trouwens eigenlijk niet los worden gezien van de vraag of tussen ex-samenwoners (met kinderen) een alimentatieverplichting zou moeten bestaan, zie het welbekende *Rapport Koude Uitsluiting*. Beide kwesties hebben ook macro-economische aspecten. Als de partner erfrechtelijke bescherming respectievelijk alimentatie krijgt, hoeft hij minder snel een beroep te doen op bijstand of andere sociale voorzieningen, en dat is in deze tijd zeker niet verkeerd. Vanuit dat laatste perspectief kan ik me ook voorstellen dat op de uitkering wordt gekort als de samenwoners overeenkomen dat er geen alimentatieverplichting zal zijn, anders wordt het wel heel gemakkelijk om de eigen verantwoordelijkheid op de belastingbetaler af te wentelen.’

ScherpinNotariaat

Dé portal voor het notariaat.

Met *ScherpinNotariaat.nl* heeft u op ieder moment van de dag zicht op de laatste ontwikkelingen op het gebied van het notariaat.

ScherpinNotariaat.nl biedt u:

- Belangrijk notarieel nieuws
- Een compleet aanbod van vakliteratuur, zoals *OpMaat_voor het Notariaat* (actuele juridische databank), *Notamail* (dagelijkse e-nieuwsbrief) en *WPNR* (tijdschrift voor wetenschap en praktijk)
- Een bijgewerkte agenda met belangrijke cursussen en congressen
- Nieuwe vacatures

Gratis e-nieuwsbrief

Blijf altijd op de hoogte en abonneer u op de gratis e-nieuwsbrief van *ScherpinNotariaat.nl*.

Nora van Oostrom-Streep

Van buiten naar binnen

Het bovenstaande kan op meerdere manieren worden uitgelegd. Als een aansporing om meer op je eigen functioneren gericht te zijn, in plaats van op dat van de buitenwereld. Om je terug te trekken in je eigen universum en daar orde op zaken te stellen. Bij te komen, of je schuil te houden. Het kan echter ook betekenen dat je jezelf moet bekijken via de ogen van een ander. Hoe ziet de buitenwereld jou, en waar sta je in het grote geheel van de diverse spelers en krachtenvelden? Een aardig voorbeeld hiervan kreeg ik vorige week in Londen bij mijn bezoek aan de *Notaries Society*. Al geruime tijd geleden was ik door hun bijzonder attente voorzitter Michael Lightowler uitgenodigd om te spreken op hun jaarlijkse vergadering (hun 'alv' dus eigenlijk).

AUTHENTICATIEN

Voor hen die niet op de hoogte zijn van het Engelse systeem: in Groot-Brittannië bestaat geen Latijns notariaat zoals wij dit kennen. Notarissen zijn meestal tevens *solicitor*, en zaken als monopolies en verplichte notariële akten zijn onbekend. De ongeveer negenhonderd *notaries* houden zich in die capaciteit voornamelijk bezig met 'authentication', het legaliseren van handtekeningen en het vaststellen van bevoegdheden. Verwar hen overigens niet met de Amerikaanse *notaries*, want stempelaars zijn ze allerminst. Het zijn

hoog gespecialiseerde academici, met een meerjarige post-masteropleiding en duidelijke beroepseisen.

ONDER DE INDRUK

Tijdens de conference mocht ik mijn licht laten schijnen op de toekomst van het notariaat in Europa. Ik vertelde over onze, op punten onder druk staande markt, maar ook over enkele nieuwe ontwikkelingen, zoals de digitale identiteit en de digitale kluis. De Britten waren zeer onder de indruk. Ook mijn uitleg van tucht en toezicht werd geïmponeerd ontvangen, want deze staan daar nog in de kinderschoenen. Zeer toevallig was het, dat een belangrijk punt van discussie daar momenteel de verplichte verzekering is die 3.000.000 pond bedraagt, maar – zoals u zult begrijpen – slechts ziet op de relatief beperkte notariële werkzaamheden. De collectiviteit werd door onze Britse collega's als een groot goed gezien, evenals onze vaardigheid om ondanks de grote diversiteit in kantoren en personen onder een enkele moederorganisatie te functioneren. Ons PE-systeem, de opleiding, de WNa, er waren weinig onderwerpen die niet op bijval en waardering konden rekenen. Deze warme reacties maakten dat ik me steeds meer realiseerde hoeveel we in Nederland prima voor elkaar hebben, ondanks onze ingebakken behoefte juist te praten over wat verbeterd kan worden.

TRADITIE

Maar er valt ook genoeg van de Britten te leren, want wat een warmte en hartelijkheid daar in Londen. Wat een vaardigheid om in het openbaar te spreken en wat een humor. En wat een traditie. De conferentie vond plaats bij de *Honourable Artillery Company* (zie www.hac.org.uk). Het diner was (*of course*) *black tie* en ik werd ontvangen door een erehaag van geüniformeerde vertegenwoordigers van *the Artillery*. Er waren (na de zegen door een Vicar in het Latijn) vier toasts. Een op de Koningin en haar huis, een op de sprekers, een op de aanwezigen en een op de Society. Mijn tafelheren waren de 'master of the coopers' (hoofd van het kuipersgilde, een erefunctie) en een lid van *The Old Baily* (strafrechter). Er waren geestige tafelspeeches, heerlijk eten en nog meer dankwoorden. En het besef dat ondanks al onze pogingen naar onszelf te kijken en te zoeken naar verbetering, het af en toe ook heel goed is je te laven aan de positieve ervaringen van de buitenwereld. ■

Reageren? Mail naar n.vanoostrom@knb.nl

Europese verklaring
van erfrecht

sneller en Afwikkeling internationale nalatenschappen gemakkelijker

In 2015 komen er uniforme IPR-regels voor de afwikkeling van grensoverschrijdende nalatenschappen. De afwikkeling begint met het opstellen van de nieuwe Europese verklaring van erfrecht, die in alle deelnemende EU-landen moet gaan gelden. Wat betekent dat voor het Nederlandse notariaat?

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Roel Ottow

Besluitvorming binnen Europa is vaak een proces van jaren. Bij de totstandkoming van de Europese Erfrechtverordening was dat niet anders. Tussen het eerste voorstel en de definitieve tekst van de verordening lag tweeënhalf jaar. De landen in de Europese Unie (EU) kennen onderlinge grote verschillen in het erfrecht, een rechtsgebied dat bovendien bol staat van tradities en bijbehorende gevoeligheden. Tot de inwerkingtreding, 17 augustus 2015, hebben de staten nog een krappe twee jaar om een en ander praktisch uit te werken. De Europese verordening is rechtstreeks geldig in de deelnemende lidstaten; dat zijn in dit geval alle EU-landen behalve Ierland, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken. Om de verordening uit te werken in het Nederlandse rechtstelsel is een wetsvoorstel in de maak. Dat voorziet in de noodzakelijke wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek (BW), de Wet op het notarisambt en de Kadasterwet. De verordening introduceert de Europese verklaring van erfrecht, die de erfgenamen en andere rechtshabbers in alle deelnemende EU-landen legitimeert. Wie die Europese verklaring van erfrecht opstelt, verschilt van land tot land. In sommige landen zal het waarschijnlijk een gerecht zijn, zoals in Duitsland het *Amtsgericht*. In het Nederlandse wetsvoorstel, dat overigens nog niet gepubliceerd is, wordt het de notaris, zo werd afgelopen zomer bekend.

*10 procent van de
4,5 miljoen nalatenschappen in de EU
per jaar hebben een
internationaal aspect*

GROTE VERBETERING

De Europese Erfrechtverordening harmoniseert de IPR-regels [regels van internationaal privaatrecht - red.] van het erfrecht binnen de EU-landen. Uitgangspunt is dat één bevoegde autoriteit aan de hand van één toepasselijk recht over de erfopvolging beslist. In beginsel is, kort gezegd, het gerecht of de autoriteit (hieronder valt ook een beroepsbeoefenaar als de notaris) in het land van de gewone verblijfplaats van de erflater bevoegd. De aanknopingsfactor van de laatste gewone verblijfplaats geldt ook voor het toepasselijk recht. De erflater kan daarvan afwijken door bij testament een keuze te doen voor zijn nationale recht. Meestal is de afwikkeling van een nalatenschap een zuiver nationale aangelegenheid. Volgens onderzoek van de Europese Commissie heeft 10 procent van de 4,5 miljoen nalatenschappen die er per jaar in de EU zijn een internationaal aspect. Het kan om vermogende erflaters met vakantiehuis en bankrekeningen over de grens gaan, of om

werknemers uit Midden- en Oost-Europa, van wie het aantal in Nederland toeneemt. 'Al gaat het maar om 10 procent, er zullen weinig notarissen zijn die helemaal nooit met een grensoverschrijdende nalatenschap te maken krijgen', zegt Tea Mellema-Kranenburg. Mellema, partner bij Van Heeswijk Notarissen NV in Rotterdam en hoogleraar Familievermogensrecht aan de Universiteit Leiden, ziet de invoering van de nieuwe regels als een grote verbetering. 'De afwikkeling van een grensoverschrijdende nalatenschap wordt veel minder ingewikkeld. Nu heeft de notaris in zo'n geval te maken met verschillende verklaringen van erfrecht in verschillende landen en verzoeken om gelegaliseerde handtekeningen en apostilles. Kortom, veel papierwerk dat een hoop tijd kost. De afwikkeling vindt in verschillende landen plaats. Daar komt grotendeels een einde aan.' Ook Sabine Heijning, adviseur IPR bij de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), is positief over de nieuwe regels. 'De afwikkeling gaat gemakkelijker en sneller. Doordat de Nederlandse notaris een nalatenschap van iemand die ook bezittingen in het buitenland heeft straks volledig kan afwikkelen, kan hij werk naar zich toe trekken en zijn cliënten een betere service bieden.'

FORMULIER

Bij een nalatenschap met internationale aspecten zullen de erfgenamen een Europese verklaring van erfrecht nodig hebben, die hen

DUS VOLGENS U MOET ER
NOG ERGENS SPAANS ONROEREND
GOED IN DE ERFENIS
ZITTEN...

in alle betrokken EU-landen als erfgenaam legitimeert. Anders dan de Nederlandse verklaring van erfrecht, die wat de inhoud betreft vormvrij is – maar wel in een notariële akte is vervat –, zal de Europese verklaring van erfrecht de vorm van een vastgesteld formulier krijgen. Dat brengt wat haken en ogen met zich mee. ‘De Europese Commissie stelt vast hoe de Europese verklaring van erfrecht eruit gaat zien’, vertelt Heijning. ‘De bedoeling is natuurlijk dat alle notarissen, gerechten en andere autoriteiten er goed mee uit de voeten kunnen. De verklaring moet in de verschillende rechtssystemen in te passen zijn en iedereen moet zich aan de vastgestelde vorm houden. De definitieve tekst is er nog niet; waarschijnlijk verschijnt er dit najaar een ontwerp.’ De verwachting is dat de Europese verklaring van erfrecht een soort invuloefening wordt, zonder veel ruimte voor extra tekst. ‘Wij kunnen de verklaring van erfrecht zo lang en zo kort maken als nodig is in een bepaald geval; alle benodigde uitleg kunnen we opnemen’, zegt Mellema. ‘Maar in de Europese verklaring past dat waarschijnlijk niet. Dan zullen we met bijlagen moeten werken. Het oorspronkelijk ontworpen model voldeed niet aan de

vereisten van een Nederlandse notariële akte, terwijl de Europese verklaring van erfrecht wel in het protocol van de notaris moeten worden opgenomen en voor inschrijving in het Kadaster bij de tenaamstelling van onroerend goed moet worden gebruikt. Maar hier wordt ongetwijfeld een oplossing voor gevonden.’

LAPPENDEKEN

Eén uniforme verklaring van erfrecht dus, die overal wordt erkend, in plaats van de lappendeken van verklaringen die nu binnen de EU bestaat. Daar zal men nog wel even aan moeten wennen, verwacht Mellema. ‘Een Duitse bank is gewend aan een *Erbschein*, een verklaring van erfrecht, die is opgesteld door het *Amtsgericht*, een gerechtelijke instantie. In de toekomst moet die bank alle informatie ter beschikking stellen op grond van een verklaring, afkomstig van een juridische beroepsbeoefenaar als de Nederlandse notaris.’

MATERIËLE RECHT

Behalve wat vorm betreft, verschilt de Europese verklaring van erfrecht van de Nederlandse in die zin dat het de bedoeling is dat de nalatenschap erin wordt beschreven. In Nederland

legitimeert de verklaring van erfrecht de erfgenamen, zodat zij informatie over de nalatenschap kunnen krijgen van banken enzovoort. In de toekomst zal de informatie over de nalatenschap met internationale aspecten dus vergaard moeten worden vóórdat de verklaring van erfrecht er is. ‘De praktijk zal leren hoe dat in zijn werk gaat’, zegt Heijning. ‘Verder kan het materiële recht voor moeilijkheden zorgen. Het erfrechtelijke IPR wordt nu geharmoniseerd, maar dat geldt niet voor het materiële recht. Bij ons is voor de verdeling van onroerend goed een levering vereist, in andere landen is een akte van verdeling soms genoeg. Ook het belastingrecht is niet geharmoniseerd, dus erfgenamen zullen soms in verschillende landen aangiften moeten doen en belasting verschuldigd zijn.’ Mellema stipt de legitieme portie aan. ‘In landen als België en Frankrijk gelden sterkere rechten voor de legitimaris dan bij ons. Daar zal nog wel over gediscussieerd worden.’ Maar ondanks dergelijke problemen betekent de invoering van de Europese Erfrechtverordening met de daarbij behorende Europese verklaring van erfrecht vooral een verbetering voor erfgenamen en voor het Nederlandse notariaat. ■

Europese Dag van Civiel Recht

Vrijdag 25 oktober is in Luxemburg de Europese Dag van Civiel Recht. Een van de onderwerpen is de Europese Erfrechtverordening. U kunt u hiervoor inschrijven tot uiterlijk 18 oktober via de website www.conference-notaire-luxembourg.lu. Deelname levert 6 PE-punten op.

Voor het notariaat...

...flexibiliteit in capaciteit

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve
dienstverlening

interim
management

finance en
control

salaris-
administratie

accountancy en
fiscaliteiten

opleidingen

de Velde Harsenhorst
Financiële Administratieve Consultancy
Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl
www.develdeharsenhorst.nl

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen
en combinatiekortingen van **commerciële**
en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat magazine

WPNR

Gunstige doorplaatsingstarieven naar:

Advocatie

Voor informatie en reserveringen:

Sales & Services,

Gerrit Kulsdom, T 0229 - 211 211

E-mail: administratie@salesandservices.nl

CIB Centraal InkoopBureau

Dé kantoor specialist voor notarissen

Notarieel aktepapier van het CIB:

AKTEPAPIER VAN EEN HOGERE KWALITEIT MET LAAGSTE PRIJS GARANTIE ÉN LEVERTERMIJN VAN 1 DAG!

- Nergens voordeliger: altijd 5% onder de marktprijs
- Het best beveiligde papier in zijn soort
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren
- Verkrijgbaar in kwaliteitssoorten Eminent en Confident
- Al leverbaar vanaf 1 doos à 6 pakken per soort
- Vandaag vóór 14:00 uur besteld, morgen in huis!

Het notarieel aktepapier van het CIB is het best beveiligde papier in zijn soort:

- Gecentreerd watermerk met het logo van de KNB.
- Notarieel aktepapier is een waardedocument. In Nederland is het gebruikelijk dat waardedocumenten 'optisch dood' zijn, wat inhoudt dat het papier onder aanstraling met Ultra Violet licht niet oplicht. Documentexperts doen bij controle op documentfraude als eerste een U.V.-test. Als een (gedeelte van) een document toch oplicht, kan dit een aanwijzing zijn dat er in de tekst iets veranderd is. Een vals of vervalst document zal dan ook onmiddellijk opvallen.

Bel ons nu voor een gratis proefpakket
en oordeel zelf:

079 36 38 400

www.cib.nl/webshop

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer
telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

terugblik

Notariaat Magazine blikt terug op de afgelopen jaren. Wat is er gebeurd met de ambtgenoten die ooit vol enthousiasme vertelden over hun werk, hun ambitie, hun passie of hobby?

WIE Tom van Duuren
NM 11/2002
ONDERWERP bv ongeschikt voor joint venture

‘Mijn grootste drijfveer is om met ondernemingsrecht een bijdrage te leveren aan het bevorderen van (internationaal) ondernemerschap. Juist daarom heb ik destijds mijn proefschrift over joint ventures geschreven. Want waar liep je als notaris nou tegenaan? De samenwerkende partners onderhandelden met elkaar in alle vrijheid over hoe de joint venture moet functioneren en hoe het beleid wordt bepaald. Maar dan kwam de keuze van de rechtsvorm om de hoek kijken en ontstond er een dilemma: de afspraken uit het joint-venturecontract moesten worden weerspiegeld in de organisatorische regels van de rechtsvorm. Logisch gezien paste de personenvennootschap het best, maar door bijvoorbeeld de persoonlijke aansprakelijkheid en het ontbreken van rechtspersoonlijkheid had die vorm belangrijke nadelen. Dus je kwam terecht bij de bv. Maar door het dwingende bv-recht was het niet altijd mogelijk om de werkelijke afspraken in de statuten op te nemen. Dat zorgde voor rechtsonzekerheid bij ondernemers en daarnaast was het voor mij, als notaris, heel onbevredigend. Aan de hand van rechtsvergelijkend onderzoek kwam ik tot de conclusie van een nieuwe rechtsfiguur: de joint venture-vennootschap. Ik heb ook gekeken naar de fiscaliteit en kwam daarbij uit op een vorm van fiscale transparantie. Niet zo gek, want dat heeft een personenvennootschap ook.’

VOORUITGANG

‘Met de flex-bv hebben we veel vooruitgang geboekt op dit vlak. Wat ik goed vind, is dat je contractuele afspraken nu ook in statuten kunt vastleggen. Je kunt dus een veel betere *alignment* tot stand brengen tussen die twee. En dat betekent meer rechtszekerheid voor de ondernemer. Toch is er nog steeds één probleem: het bv-recht is wel flexibel, maar het systeem van vennootschapsbelasting niet. Een bv is per definitie niet fiscaal transparant. Ik pleit voor een keuzesysteem voor het wel of niet fiscaal transparant zijn à la de “*check the box regulations*” in Amerika.’

IDEALE VENNOOTSCHAP

‘Als ik op dit moment zou promoveren, dan zou ik de civiel- én fiscaalrechtelijk ideale vennootschap willen ontwerpen. Roberta Romano heeft in *The Genius of American Corporate Law*, overigens een erg goed boek, beschreven hoe in Amerika wordt gestreefd naar constante verbetering van ondernemingsvormen door middel van meer flexibiliteit voor ondernemers, ook op fiscaal gebied, en tegelijkertijd meer evenwichtigheid. Met dat in het achterhoofd, zou ik een hele betrouwbare ondernemingsvorm ontwerpen. Niet alleen maar alle remmen losgooien voor de ondernemer, maar zeker ook kijken naar efficiënte bescherming van crediteuren en andere belanghebbenden.’

A portrait of Martin van Rijn, a middle-aged man with light brown hair, wearing a dark suit, a light blue shirt, and a blue striped tie. He is sitting in a chair, looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred interior setting with a large, light-colored abstract sculpture.

*Staatssecretaris Martin van Rijn
over 'Ouderen in veilige handen'*

Tweede natuur

Signalen opvangen, voorlichting geven, weten wat je zelf kunt doen en waar je terecht kunt. Dit is wat Martin van Rijn, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) verwacht van het notariaat als het gaat om tegengaan van financiële uitbuiting van ouderen. 'Het signaleren van financiële uitbuiting moet een soort tweede natuur voor het notariaat worden', aldus de staatssecretaris. Van Rijn was op 4 oktober een van de sprekers op het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB).

TEKST Jessica Hendriks | FOTO ministerie van VWS

Naar schatting worden jaarlijks 200.000 ouderen boven de 65 jaar mishandeld. Bijvoorbeeld door partners, familie, huisvrienden of zorgverleners. Ongeveer 30.000 ouderen krijgen te maken met financiële uitbuiting. Reden genoeg voor het ministerie van VWS om in 2011 met het Actieplan 'Ouderen in veilige handen' te beginnen. Tweeënhalf jaar na dato is er al veel gebeurd, maar er staat ook nog veel op stapel én daarbij is volgens de staatssecretaris een grote rol weggelegd voor het notariaat. 'Een notaris is dé persoon met wie je het beheer van je financiële zaken kunt bespreken. Het is dan ook uitermate belangrijk dat de notaris signaleert dat iets niet klopt, navraag doet bij de betrokken cliënt

en met dat "niet plus"-gevoel ergens terecht kan', aldus Van Rijn. Hij vervolgt: 'De notaris kan een cliënt voorlichten over hoe het eigenlijk hoort, uitleggen dat bepaalde dingen ongebruikelijk zijn en vragen of een beslissing bewust wordt gemaakt of dat het zo is gegroeid. Ik ben dan ook erg blij dat de beroepsorganisatie met een stappenplan is gekomen. Zo kunnen alle notarissen weten wat je met het "niet plus"-gevoel moet doen.'

SAMENWERKEN OP LOKAAL NIVEAU

In september zijn er in zeven gemeenten pilots van start gegaan. In deze pilots werken onder regie van gemeenten verschillende instanties, zoals het notariaat, banken, woningcorporaties en het Steunpunt Huiselijk Geweld, samen om financieel misbruik bij ouderen vroegtijdig te signaleren. De partijen komen geregeld

samen om te kijken hoe de ander het aanpakt. Op die manier kunnen ze van elkaar leren. Hiermee wil VWS de samenwerking op lokaal niveau beter vormgeven. Van Rijn vindt die samenwerking belangrijk. 'Het is niet handig als iedereen langs elkaar werkt en de informatie niet met elkaar wordt gedeeld. Als je elkaar beter kunt vinden, kun je ook eerder dat "niet plus"-gevoel ontdekken', aldus de staatssecretaris. 'Zo is het bijvoorbeeld heel belangrijk om bij de overdracht van een huis te weten hoe het precies zit met een hypotheek', vervolgt hij. 'Waarom moet het huis aan een familielid worden overgedragen? Of waarom moet het financiële beheer van een rekening uit handen worden gegeven? Als je als (financieel) dienstverlener het gevoel hebt dat je ergens

branden bij de notaris. Hij moet weten wat eraan gedaan kan worden. Soms gaat het voorbij de bevoegdheden van de notaris. Klop dan aan bij het Steunpunt Huiselijk Geweld.'

GOUDEN LOEKIE

De staatssecretaris is tevreden over wat er de afgelopen jaren al is gepresteerd omtrent het actieplan 'Ouderen in veilige handen'. Er zijn bijvoorbeeld 35 vrijwilligers van de 4 ouderenbonden opgeleid tot voorlichter. Zij gaan het land door om het onderwerp met ouderen en hun naasten te bespreken. 'Tot eind 2014 worden er zo'n 350 bijeenkomsten gehouden. Hiermee bereiken wij veel ouderen.' Daarnaast draait er een reclamespot op radio

Of iets wel of niet deugt, is een moeilijke balans

iets mee moet, weet je door deze pilots ook precies wanneer je waar terecht kunt.' Of iets wel of niet deugt, is volgens de staatssecretaris een moeilijke balans. 'Aan de ene kant wil je mensen beschermen, maar aan de andere kant moet je ze wel in hun waarde laten als zij bewuste beslissingen nemen. Niet op de plaats van de oudere gaan zitten, maar wel nagaan of er iets aan de hand is of niet', legt Van Rijn uit.

ROOD LAMPJE

De pilots vinden plaats in Almere, Ede, Groningen, Gouda, Haarlem, Rotterdam en 's-Hertogenbosch. Uiteindelijk is het de bedoeling dat alle Nederlandse gemeenten een soortgelijke samenwerking opzetten. Volgens Van Rijn erg belangrijk: 'Als wij kijken naar ouderen mishandeling in de brede zin van het woord dan zien we dat financiële uitbuiting een hele andere aanpak vergt. Niet alleen in de voorlichting, maar ook om te bepalen of iets wel of niet plus is. Het voorkomen en signaleren ervan ligt bij andere partijen dan gebruikelijk, namelijk banken en notarissen die aan de voorkant al kunnen merken of er iets niet klopt.' Als er een beroeps-groep is waar Van Rijn blij verrast over is, is het wel het notariaat. 'De KNB heeft zelf contact gezocht met de medewerkers van mijn ministerie om mee te werken aan het project. Dat doet niet elke beroepsorganisatie. Daarnaast heb ik begrepen dat er naast een stappenplan ook een cursus in het leven is geroepen. Ik ben natuurlijk niet in de positie om notarissen van alles te verplichten, maar het is een goede zaak dat die opleiding er is en ik zou notarissen dan ook willen stimuleren hieraan deel te nemen.' 'De rol van de notaris is een hele belangrijke', gaat de staatssecretaris verder. 'Als iemand op hoge leeftijd zijn testament wil wijzigen en dit lijkt onder druk te gebeuren, moet er een rood lampje gaan

en televisie. Deze is zelfs genomineerd voor een Ster Gouden Loekie. 'De voorlichtingscampagne begint nu echt op stoom te komen. Ouderen die ik erover spreek, zijn blij dat het gebeurt. Zo heb ik ook onlangs gesproken met Omroep Max die aan dit onderwerp wat breder aandacht wil geven. Daar werd mij verteld dat het ongelooflijk goed is wat hier nu wordt besproken. Er rust namelijk een enorm taboe op', legt Van Rijn uit. Door de media-aandacht wil de staatssecretaris het taboe om erover te praten wegnemen. 'In mijn omgeving heb ik zo iets gelukkig niet meegemaakt. Wel krijg ik door de gesprekken die ik voer schrijvende voorbeelden te horen. Mensen die er bijvoorbeeld achterkomen dat hun zoon – die verslaafd is – steeds meer geld van de rekening haalt. Iets dat begint als: "ik beheer het wel voor je", maar eindigt met: "ik ben het geld kwijt". Dat sluipt erin en is diep triest. Het is belangrijk dat ouderen weten dat ze er niet alleen voorstaan en hulp kunnen vragen. Je mag erover praten én er is iets aan te doen.'

VAKMANSCHAP

Het notariaat krijgt van Van Rijn alvast een pluim voor het werk dat er tot nu toe is verzet. Hij hoopt dat de goede weg die is ingezet ook wordt voortgezet. 'Ik zou het mooi vinden als het voor de notaris een tweede natuur wordt om op dit soort dingen te letten. Niet alleen in de pilotgemeenten, maar overall. En volgens mij vinden alle notarissen dit ook belangrijk. Het is toch de taak van de notaris ervoor te zorgen dat er betrouwbare financiële transacties worden afgesloten waar alle deelnemende partijen zich bewust van zijn. Het is mooi dat de notarissen dit oppakken. Dat is een kenmerk van vakmanschap', besluit de staatssecretaris. ■

Drukbezochte ringvergadering

‘Weg van het stoffige imago’

Drukbezochte ringvergaderingen onmogelijk? De ringen 's-Gravenhage en Rotterdam bewijzen dat het wel kan. Maar liefst 150 (kandidaat-)notarissen bezochten de laatste gecombineerde ringvergadering. De organisatoren plakten daar een prikkelend minicongres aan vast.

TEKST Jolanda aan de Stegge | FOTO'S Truus van Gog

Kantine Visafslag in Scheveningen is het verrassende decor voor deze notariële bijeenkomst. Op een steenworp afstand van zee spuit een chauffeur zijn wagen schoon, er hangt een doordringende vislucht en je hoort het niet aflatende gekrijs van meeuwen. Direct naast de Kantine ligt de Veilingzaal waar elke ochtend de vers aangevoerde vis wordt verkocht. Op deze middag – eind september – is het de locatie van de gecombineerde ringvergadering van 's-Gravenhage en Rotterdam, die wordt gevolgd door het minicongres: ‘Geld verdienen met notarisdiensten’. Opmerkelijk: de Veilingzaal zit vol. 150 (kandidaat-)notarissen meldden zich aan. Ook de twee voorgaande ringvergaderingen werden goed bezocht. De ene keer gaf Nora van Oostrom, woordvoerder van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) na afloop een lezing, de andere keer hielden na de vergadering advocaten – gespecialiseerd in het bijstaan van notarissen – een voordracht.

STIMULANS

Het bestuur van de ring 's-Gravenhage was het beu dat er telkens zo weinig (kandidaat-)notarissen naar de vergaderingen kwamen.

‘Er staan veel belangrijke punten op de agenda van de KNB en ledenraad en er is veel waarover we moeten beslissen. Het is niet goed dat aan een handjevol mensen over te laten, dus was het voor ons een extra stimulans om mensen te lokken’, zegt Daniël Westerhuis, kandidaat-notaris en medeorganisator van het congres. Daarom besloot de ring ook ditmaal haar leden na afloop iets inspirerends te bieden. De keuze viel op een minicongres waarvoor twee arbeidsdeskundigen werden geïnviteerd die veel weten van ondernemerschap, maar wat verder afstaan van het notariaat. Ger Zwartendijk adviseert en traint ondernemers in het MKB. Hij is werkzaam bij het Adviesbureau Management Centrum en programma-directeur Bedrijfskunde aan de Nyenrode Business Universiteit. ‘Als je niet weet naar welke haven je wilt, is elke wind gunstig’, luidt de tekst waarmee zijn website opent. De andere spreker is Bart van Emden die kan bogen op ruim twintig jaar ervaring in de zakelijke dienstverlening. zes jaar geleden begon hij zijn eigen marketingadviesbureau Van Emden Marketing Consultancy dat zich richt op commercieel succes van professionele dienstverleners. Zijn motto: ‘Uw klanten zijn uw belangrijkste marketingtools’. Weg van het stoffige imago, dat is de kunst van deze opzet, zegt notaris Steffie Michels

en voorzitter van de ring 's-Gravenhage. Met deze nieuwe aanpak loopt haar ring voor op de plannen over een nieuwe ordestructuur (zie *Notariaat Magazine*, september 2013), waarin het doel is leden zo veel mogelijk te betrekken bij de beroepsorganisatie.

PRIKKELENDE VRAGEN

Zwartendijk en Van Emden prikkelen hun publiek met vijf onderwerpen: prijsdifferentië, inzet van klanten bij de acquisitie, perceptiemanagement, specialisatie of totaalnotaris, en competenties. Hun boodschappen zijn ondubbelzinnig helder: het draait in het werk om ‘kiezen’ en ‘de klant’. Maak keuzes en profileer uzelf. Uw klant is het belangrijkste. Ga uit van uw klant. Weet wat uw klant wil, hij bepaalt de prijs. Wat weet u van uw klant? Hoe denkt uw klant over u als notaris? Hoe tevreden is uw klant over uw diensten? Waarover is hij tevreden? Hoe meet u dat? Wat doet u met zeer tevreden klanten? Hoe groot is de kans dat die klanten uw diensten aanbevelen? Vraagt u de klant of hij tips of verbeteringen heeft? Hoe reageert u op ontevreden klanten? Wat doet uw kantoor met medewerkers die meer of minder klanten trekken? Het is een vlot samenspel tussen de heren en hun publiek aan de hand van informatieoverdracht, filmpjes en uitdagende vragen. Het publiek mengt zich gretig in de discussie. Enkele oudere notarissen verkondigen tijdens en na het congres dat het leuk is wat de sprekers beweren, maar dat zij helaas ‘geen kaas hebben gegeten van wat er speelt

in het notariaat, en dat dat absoluut niet kan worden vergeleken met andere branches'.

LUISTEREN

Na een introductie op de thema's worden de aanwezigen in discussiegroepen ingedeeld. In de belendende kantine gaat het er stevig aan toe. Net als eerder in de zaal is het duidelijk dat de leden het onderling niet eens zijn. Grofweg kan de groep in tweeën worden gedeeld. Jongere (kandidaat-)notarissen

vinden dat er veel beter naar de klant moet worden geluisterd, al is het maar omdat daar de business zit. De ouderen zijn van mening dat de klant naar hen moet luisteren, want zij zijn deskundig en niet de klant. Het kost de organisatoren enige moeite om de verhitte discussies af te breken en de leden terug te leiden naar de Veilingzaal waar de bevindingen plenair worden besproken. Tegen het eind laten veel leden blijken dat ze direct aan de slag willen met alle informatie.

Reacties na afloop

Vrouwelijke kandidaat-notaris (32) uit Den Haag: 'Goed om in deze lastige tijd kritischer naar onszelf te kijken en hoe we onze diensten kunnen verbeteren.'

Mannelijke notaris (42) uit Rotterdam: 'We moeten meer klantgericht denken en ik ga ook nadenken over hoe ik mij nog beter kan profileren bij klanten. Morgen ga ik met de enquête aan de slag: meten is weten en ik constateerde tijdens het congres dat ik veel te weinig weet van de drijfveren van mijn klanten.'

Mannelijke kandidaat-notaris (29) uit Den Haag: 'Graag zou ik meer willen luisteren naar onze klanten. Hoe ik dat in de praktijk kan brengen, weet ik nog niet, want ik weet dat mijn baas dit onzin vindt.'

Vrouwelijke kandidaat-notaris (30) uit Den Haag: 'Voor ons kantoor ga ik aan de slag met Twitter en Facebook.'

Mannelijke notaris (53) uit Rotterdam: 'De twee sprekers gingen in op datgene wat we allemaal nodig hebben: klanten. Elk kantoor is daar op dit moment mee bezig:

SCHOT IN DE ROOS

Voorzitter Michels is na afloop meer dan tevreden. 'Het is goed om over ons vak met elkaar in gesprek te blijven, om elkaar te steunen en samen te sparren. Samen moeten we besluiten hoe het verder moet. Wij willen een succes maken van onze ringvergaderingen, daarom kozen wij deze keer voor mannen die een nieuwe visie uitdragen, want dat is hard nodig. Onze aanpak blijkt een schot in de roos, want als niemand hier behoefte aan had, waren er niet zoveel mensen komen opdagen.' ■

hoe krijg je ze en hoe houd je ze? Ik zie veel mogelijkheden voor ons kantoor. We moeten serieuzer werk maken van onze klantgerichtheid, competenties en specialisatie.'

Notaris (65) uit Den Haag: 'Ik heb vandaag niet echt een nieuw geluid gehoord. Dit soort inspiratoren begrijpt niet hoe het notariaat in elkaar steekt, want er zijn zoveel verschillen tussen kantoren. Maar het is best een leuke bijeenkomst hoor.'

Onlinemarketeer voor jonge generatie

Wie?

Notarissenvergelijker werd drie jaar geleden in het leven geroepen door online marketing-bureau Yonego in Breda. Dit bureau zorgt er bijvoorbeeld ook voor dat cheaptickets.nl via alle online kanalen kan worden gevonden. Het bureau was al actief op de markt van verhuizers en verbouwers. 'Wij zijn gericht op alles in en rond het huis. De markt van notarissen is erbij gekomen', zegt Niels Buijs.

Waarom?

Notarissen vinden het soms lastig om op commercieel vlak de juiste activiteit te ontplooiën en de consument te bereiken die online zoekt. Online marketing is een gespecialiseerd vak. Yonego probeert de behoefte van een consument te *matchen* met het aanbod van notarissen.

Waarvoor?

Het platform wil online leads genereren voor notaris kantoren, ofwel: online offerte-aanvragen aanreiken. Aan de andere kant wil Yonego jonge consumenten en ondernemers, die nooit eerder een notaris hebben bezocht, in contact brengen met geïnteresseerde notaris kantoren in de buurt.

Hoe?

Notarissenvergelijker treedt op als intermediair. De website is een portaal waar particulieren en ondernemers terecht komen die online zoeken naar een notaris kantoor. Wie bijvoorbeeld googelt op 'notaris' of 'notaris kantoor' en daarbij een woonplaats intypt, ziet rechts een advertentie met een link. Het is niet de inhoud van de site die cliënten moet lokken. De site bevat wat laagdrempelige teksten over notariële werkzaamheden. 'Notarissen zijn onpartijdige deskundigen die enzovoort (...) Aktes zijn enzovoort.'

Marketing- en franchise-formules in het notariaat

Notarissen wachten, om met oud-voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie Jan Gambon te spreken, niet meer 'tot het grind knerpt' maar gaan actief de boer op. Zij slaan de handen ineen om aan marketingstootkracht te winnen. Of bundelen hun krachten om te besparen op overheadkosten, om kennis te delen en/of vakinhoudelijke innovatie te bevorderen. Hoe doen zij dat? In een serie belichten wij verschillende formules. Deze maand: **Notarissenvergelijker en Formaat Notarissen.**

NOTARISSEN VERGELIJKER

De bezoeker van de website vult onder de tekst 'Vergelijk 6 notarissen in uw regio - Vergelijk en bespaar nu!' zijn of haar postcode in. In een uitrolmenuutje kan hij of zij aangeven of men 'particulier' of 'zakelijk' is en op welk gebied een offerte gewenst is: erfenis/testament, trouwen/samenleven, onroerend goed, rechtspersonen, scheiden of overig. De aanvrager laat verder zijn of haar contactgegevens achter en kan desgewenst bij 'overige informatie' aangeven waar het precies om gaat. Yonego stuurt maximaal zes kantoren in de desbetreffende regio een mailtje met de gegevens van de offerteaanvrager. De geïnteresseerde kantoren nemen vervolgens contact op met de aanvrager. Yonego adviseert kantoren om binnen 24 uur te reageren of dan toch ten minste binnen 48 uur. De aanvrager maakt een keuze op basis van de informatie en de toelichting van de kantoren. De prijs is daarbij niet per se doorslaggevend.

Hoe veel?

Er zijn 'ruim honderd' kantoren aangesloten. Yonego verwacht dat dit aantal nog zal groeien. Voor een offerteaanvraag van een

particulier betaalt een kantoor 10 euro, voor die van een ondernemer 25 euro. Er komen 'honderden aanvragen per maand' binnen. Yonego verwacht dat dit aantal snel kan oplopen als bijvoorbeeld de huizenmarkt weer verder aantrekt.

Wat?

De kantoren krijgen elke maand enkele offerteaanvragen voor een paar tientjes. Daarmee hebben zij - afhankelijk van het aantal kantoren dat reageert - tussen de 16,6 en 100 procent kans om de cliënt binnen te halen. De kantoren vinden het plezierig dat zij niet alleen maar hoeven te concurreren op prijs. Notaris kantoren kunnen het contract met Yonego elk moment opzeggen. Buijs: 'Maar dat gebeurt nooit. Kennelijk levert de geïnvesteerde euro onder aan de streep voldoende op.'

Waar?

www.notarissenvergelijker.nl

Samen met elkaar, samen voor elkaar

Wie?

Formaat is een vereniging van samenwerkende notariskantoren in heel Nederland. Het bestuur bestaat uit voorzitter Henk Broekema (Broekema Nielsen, Groningen), penningmeester Christ Jan van Haperen (Westerhuis, Gouda) en de bestuursleden Eric Sturkenboom (Sauer en Oonk, Vlissingen) en Bart Versteeg (Versteeg Giesbers en Steegmans, Maastricht). De leden zijn zelfstandige kantoren met ten minste twee notarissen. Ze zijn 'vooruitstrevend' in de benadering van de markt en met nieuwe producten en diensten, zegt Broekema.

Waarom?

Met het oog op de marktwerking zette Max van der Put, directeur-eigenaar van een stomerijketen, in 1998 met een groep notarissen een franchiseorganisatie op voor notariskantoren. Zij speelden in op de introductie van de marktwerking in oktober 1999. De Formaat-notaris werd in campagnes als merk in de markt gezet. De betrokken notarissen hebben de oorspronkelijke franchiseformule in 2003 vaarwel gezegd en hebben de activiteiten voortgezet in de vereniging Formaat Notarissen. Formaat is nu vooral een logo dat aangeeft dat een kantoor is aangesloten bij een netwerk dat diensten aanbiedt 'die zijn afgestemd op de wensen en verlangens van de moderne Nederlander'.

Waarvoor?

Formaat is er voor de leden. Marketing is nog steeds een belangrijk doel van de vereniging, samen met deskundigheidsbevordering en het behalen van voordelen bij de inkoop van producten en diensten. Broekema: 'Maar Formaat *branden* doen we niet meer. Het gaat om het lokale kantoor en dat voert zijn eigen naam, waarin Formaat niet voorkomt.'

Hoe?

De vereniging heeft een centrale organisatie met drie medewerkers in Amersfoort. Daar komen ook het bestuur en de commissies van

de vereniging bijeen. De centrale organisatie maakt de nieuwsbrieven voor de verwijzers respectievelijk consumenten en ondersteunt kantoren desgewenst bij lokaal gerichte marketingcampagnes. Verder coördineert de centrale organisatie onder meer de ontwikkeling van nieuwe producten, voert permanent klanttevredenheidsonderzoeken uit en coördineert de gezamenlijke inkoop van diensten en producten. Formaat koopt onder meer gezamenlijk verzekeringen in. Bijvoorbeeld de overlijdensrisicodekking voor de periode tussen het sluiten van een huizenkoopovereenkomst en de levering van het huis. Vermeldenswaard is ook de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. 'Wij hebben in 2005 het monopolie van de verzekeringsmakelaar opengebrouwen door naar een verzekeraar te stappen en een nieuwe verzekering te ontwikkelen. Dat levert voor de dekking tot 1 miljoen euro een flinke besparing op de premie op, met een lager eigen risico. Hier heeft uiteindelijk de gehele beroepsgroep van geprofiteerd. Over de omvang van de dekking boven de 1 miljoen moet de ledenraad van de KNB nog beslissen. Op dit moment valt deze verzekering niet goedkoper uit de markt te halen', zegt Broekema. Leden zijn actief tijdens gemeenschappelijke, niet-verplichte cursussen en in bestuurlijke commissies. Ook is er een 'denktank' van kandidaat-notarissen die proberen na te gaan waaraan de leden en de markt behoefte hebben. De vereniging wil meer digitale producten ontwikkelen.

Hoe veel?

Momenteel zijn er 28 kantoren lid van Formaat. Daar werken 65 notarissen en ongeveer 100 kandidaten. Gezien de selectiecriteria verwacht Broekema niet dat het aantal kantoren veel groter zal worden. De contributie voor een notaris is 'een paar honderd euro' per maand. In dat bedrag zit bijvoorbeeld de maandelijkse consumenten-nieuwsbrief. Maar voor extra marketingactiviteiten moeten de kantoren apart afrekenen. Dit cafetariamodel – je betaalt alleen voor wat je consumeert – hanteert Formaat ook bij de cursussen en vakliteratuur.

Wat?

De vereniging neemt kantoren werk uit handen en een kantoor krijgt er lagere kosten voor terug. Het bespaart tijd, geld en helpt de kantoren op terreinen waar zij zelf vaak minder bekwaam zijn, zoals marketing en publiciteit. Broekema: 'Verder hebben wij dankzij de vereniging collega's met wie wij in vrijheid een probleem kunnen bespreken. Samen voor elkaar, samen met elkaar.'

Waar?

www.formaatnotarissen.nl

Van de redactie

In vorig *Notariaat Magazine* schreven wij over Netwerk Notarissen dat een kantoor met vier notarissen en vier vestigingen 16 duizend euro per jaar kwijt kan zijn als het gebruikmaakt van Netwyse. Deze informatie is afkomstig van een aangesloten kantoor. De directie van Netwerk stelt in een reactie dat dit bedrag onjuist is. De kosten voor deelname aan Netwerk Notarissen is van meerdere factoren afhankelijk en kan niet zo eenduidig gegeven worden.

*Nieuwe lobbyist
moet zorgen voor
steviger invloed KNB*

Simpele boodschap op het juiste moment bij de goede persoon

Met de benoeming van lobbyist Tessa Maas wil de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) nog nadrukkelijker aan de weg timmeren in politiek Den Haag. 'We zijn er voor Jan publiek, en niet andersom.'

TEKST Peter Louwerse | FOTO'S Truus van Gog

Lobbyen heeft de KNB altijd gedaan. Het hing van het onderwerp af wie het voortouw nam: een bestuurslid of iemand van het KNB-bureau. 'Door de aanstelling van onze nieuwe lobbyist willen we meer proactief bezig zijn met de dingen die van belang zijn voor het notariaat', zegt KNB-voorzitter Franc Wilmlink. Hij en Tessa Maas doen de lobby samen.

Die werkwijze is een uitvloeisel van de beleidsvisie 'Met recht vooruit' waarvan het verstevigen van de lobby één de pijlers is. Hoewel de KNB met een achterban van 1.360 notarissen geen factor van groot electoraal belang is, vindt de organisatie in Den Haag een gewillig en geduldig oor, heeft Wilmlink gemerkt tijdens de driekwart jaar dat hij voorzitter is.

ZORGVULDIG

Peter van Keulen van lobbyadviesbureau Public Matters legt uit hoe dat gaat. 'De kracht van de KNB is dat de organisatie altijd zeer

zorgvuldig lobbyt', meent Van Keulen, die samen met zijn collega Hugo Lantain de vaste adviespartner van de KNB is. 'De KNB lobbyt op inhoud en waakt ervoor om de discussie te laten escaleren.' Nog belangrijker: 'De KNB komt niet alleen met bezwaren, maar ook met alternatieven, waar Kamerleden en ambtenaren hun voorstel op kunnen baseren.' Dat de KNB namens 'slechts' 1.360 beroepsbeoefenaren spreekt, is volgens Van Keulen niet zo belangrijk. 'De effectiviteit van een lobby wordt niet bepaald door de grootte van je organisatie. De ANWB heeft meer leden, maar die lobbyt in een heel ander speelveld, met andere spelers. Belangrijk is dat notarissen veel technisch-juridische informatie hebben, die nuttig is voor de beleidsmakers. Zo bouwt de KNB gezag op. Daarbij is van belang dat de KNB kan spreken namens alle notarissen.' Een lobbyist moet dus intern draagvlak creëren. Dat doet hij door aan de eigen achterban uit te leggen wat hij in Den Haag of Brussel heeft gedaan. Dit om te voorkomen dat groepen

binnen het notariaat met andere standpunten naar buiten komen. Van Keulen: 'Dat ondermijnt de effectiviteit van je lobby.'

GOEDE LOBBY

Wat is dat eigenlijk, een goede lobby? Hoe bereik je de Kamerleden en hun medewerkers die dagelijks honderden e-mails krijgen? 'Breng om te beginnen een simpele boodschap (maximaal één A4'tje) bij de juiste persoon op het juiste moment', betoogt Van Keulen. 'In de boodschap leg je kort uit wat er aan de hand is, wat je vindt en wat je vraagt.' Bij wie je moet zijn, hangt af van de fase waarin de besluitvorming zich bevindt. 'Je begint meestal met een ambtenaar op een ministerie die een onderwerp goed kent. Dat geldt zeker voor de KNB. De organisatie kent de ambtenaren die aan de wetsontwerpen werken, en andersom kennen de ambtenaren de KNB. In een latere fase komt de lobby op het niveau van de bewindspersoon of de Tweede Kamer.'

‘De kracht van de KNB is dat de organisatie altijd zeer zorgvuldig lobbyt’

Een goede lobbyist, vervolgt Van Keulen, informeert zijn tegenpartij compleet, zorgvuldig en snel. En hij moet ook aan het belang van zijn gesprekspartner denken. ‘Je moet niet alleen dingen halen, maar ook brengen. En je moet er zijn in voor- en tegenspoed. Dus ook bereikbaar zijn als het bij je organisatie even wat minder gaat.’

Wat de lobbyist zeker niet moet doen: jokken, want dan hoeft hij de eerste vijf jaar niet terug te komen. Het is sowieso superbelangrijk om goed met je netwerk om te gaan. Van Keulen heeft als assistent in de Tweede Kamer gewerkt en kent politici en hun medewerkers persoonlijk. ‘Het is niet effectief om mensen uit je netwerk ’s avonds te bellen. Je moet als lobbyist niet te dicht zitten op de mensen die je wilt informeren. De tijden van de Nieuwspoor-lobbyist oude stijl (het zit aan de bar en het hikt) zijn echt passé. ‘Verstand van zaken en kennis over het beleidsproces zijn belangrijker geworden.’ Ook timing en een goede informatie zijn cruciaal. Lobbyisten halen hun informatie uit verschillende bronnen: ze houden de

Kameragenda bij, weten wanneer er mondiale vragen worden gesteld die van belang zijn, houden social media in de gaten en weten ook dankzij persoonlijke relaties wat er speelt in de besluitvormingscircuits van Den Haag en Brussel.

SUCCESS

Zolang de politieke molen draait, draaien de lobbyisten mee. Of het nu gaat om verkiezingstijd, de reguliere Kamerperiode of de kabinetsformatie, er kunnen altijd actuele ontwikkelingen zijn waarop de lobbyist moet inspelen. ‘Regeren is vooruitzien’, meent Van Keulen. Hij noemt het verzet van de KNB tegen het verplichte energielabel voor woningen een voorbeeld van een geslaagde lobby. Daar viel alles op zijn plek: timing, inschatting van de politieke situatie, sterke argumentatie, gebruik van het netwerk, en een beetje geluk. Dat succes kan wellicht de inspiratie vormen voor de dossiers waar de beroepsorganisatie de komende tijd voor wil vechten.

Wilmink zal er vooral op wijzen dat het publieke belang en het belang van de notaris vaak parallel lopen. Alleen opkomen voor je eigen business maakt immers geen sterke indruk. ‘We zijn er voor Jan publiek, en niet andersom.’ Voorzitter Wilmink denkt daarbij in de eerste plaats aan de plannen voor een centraal aandeelhoudersregister. Het lijkt er nu op dat de Kamers van Koophandel deze registers gaan beheren. ‘Wij denken echter dat de notaris de aangewezen persoon is om dat te doen’, stelt Wilmink. ‘Wij moeten het register tenslotte zelf invullen. We hebben de benodigde automatisering al in huis. Op dit onderwerp blijven we focussen.’

Een tweede punt van zorg zijn de kosten van het Bureau Financieel Toezicht. Ook de verweerde protocollen baren de KNB zorgen. Dat dossier gaat over de vraag wie de protocollen overneemt van een notaris die stopt. ‘De KNB veegt nu de brokstukken bij elkaar, als een soort liefdewerk oud papier. We zijn in overleg met het ministerie om tot een structurele oplossing te komen.’ ■

Bij elke fractie een ingang

Ze ziet zichzelf als ‘de ogen en oren van de KNB’. **Tessa Maas** is op 1 september begonnen als lobbyist voor het Nederlandse notariaat. Haar belangrijkste taak: op de hoogte blijven van alle relevante veranderingen op het gebied van wetgeving en daar snel en zorgvuldig op inspelen. Dat betekent dat ze constant alert moet zijn. ‘Inderdaad, je moet 24/7 aanwezig

zijn. Een Kamerlid kan ook in het weekend een vraag stellen en daarover twitteren. Als ik ergens een hekel aan heb, is te laat geïnformeerd zijn. Snel schakelen is juist cruciaal als je iets wilt bereiken.’ Dat ze notariële dossiers alleen op hoofdlijnen kent, vindt ze een pre. ‘Binnen de KNB is genoeg expertise. Mijn taak is contact te leggen tussen de organisatie en de politiek, en aan politici ingewikkelde dossiers in jip-en-janneketaal uitleggen. Dus: waar gaat het wetsvoorstel over, wat zijn de implicaties voor het notariaat en wat wil de KNB graag? Een belangrijke stelregel daarbij is: kom niet te vroeg en ook niet te laat. In het eerste geval vraagt de tegenpartij zich af wat je komt doen, in het tweede geval sta je voor aap.’

Tessa Maas was in het verleden onder meer persvoorlichter van D66 in het Europees Parlement, fractiemedewerker in de Eerste Kamer en lobbyist voor de Kamer van Koophandel. In haar laatste functie bij communicatiebureau Marlot deed ze lobbytrajecten voor verschillende opdrachtgevers. ‘Ik durf wel te zeggen dat ik bij elke fractie een ingang heb.’ Daarbij focust ze meer op de politiek assistenten en beleidsmedewerkers, dan op de Kamerleden zelf. Ook wil Maas intern draagvlak creëren: ‘Je kunt extern niets bereiken als intern de neuzen niet dezelfde kant op staan.’

En
verder:

Nieuw terrein voor iedereen

‘Ik vind dat in dit onderwerp iedere notaris een specialist zou moeten zijn’

Laura van Kempen is kandidaat-notaris bij De Kort van Tuijl notarissen in Tilburg/Udenhout. Ze is sinds vorig jaar actief betrokken bij een onderwerp waar de KNB zich sterk voor maakt: de bestrijding van financieel misbruik van ouderen.

TEKST Arnaud Veilbrief | FOTO Truus van Gog

Officieel is de landelijke pilot tegen ouderenmisbruik op 4 oktober begonnen. ‘Maar’, zegt Laura van Kempen, ‘er zijn al de nodige “voorbereidende gesprekken” geweest.’ Het notariaat, en zijzelf niet in de laatste plaats, is enthousiast over het plan dat financieel misbruik van ouderen tegen moet gaan en dan kun je niet vroeg genoeg beginnen. Van Kempen is vanaf het eerste uur betrokken bij het idee. Zelf had ze al jaren ervaring met gevallen van misbruik, of op z’n minst vermoedens ervan. ‘Een typisch voorbeeld is de oudere man of vrouw die met een jonger iemand binnenkomt en die tijdens het gesprek heel erg sturend aanwezig is. De oudere stemt overall mee in, maar toch geeft het je een ongemakkelijk gevoel. Wil die oudere meneer of mevrouw dat nu echt allemaal zelf? En dat is nog een voorbeeld van vrij openlijke manipulatie, het gebeurt vaak subtieler. Het is fijn dat daar nu echt aandacht voor komt en het wordt tijd dat notarissen hierin getraind gaan worden.’

VANGNET

In de pilot is de notaris één van de partijen die een ‘vangnet’ voor kwetsbare ouderen gaan vormen. Andere partijen zijn onder meer banken, woningcorporaties, zorginstellingen, politie en de Stichting Huiselijk Geweld. Samen met KNB-bestuurslid Jef Oomen heeft Van Kempen in pilotgemeente Den Bosch en in Tilburg, niet aangewezen als pilotgemeente, al gesprekken gevoerd met deze partners.

STAPPENPLAN

‘Op een cursusbijeenkomst bij de KNB in juni hebben we (kandidaat-)notarissen geïnformeerd over wilsonbekwaamheid. Daarbij werd de hulp ingeroepen van externe deskundigen, zoals Saskia van de Merwe, voorzitter van de Vereniging van Indicerende Artsen. Zij legde uit hoe je handelingsonbekwame mensen herkent. Heel interessant, want dat behoort niet tot de normale expertise van een notaris. Zelf heb ik een stappenplan gepresenteerd, gebaseerd op mijn ervaringen als notaris. Hoe herken je dat er iets mis is? En wat kun je daar vervolgens mee als notaris, binnen de beperkingen van je ambt? Het is nieuw terrein voor iedereen.’

ALARMBELLEN

De contacten beginnen vruchten af te werpen. ‘We merken al dat de banken beter thuis raken in de materie, want ze verwijzen steeds vaker naar de notaris door. Als een bejaarde man en een jonge vrouw samen een en/of-rekening aanvragen, is dat bijvoorbeeld verdacht. Daar is die rekening niet voor bedoeld. Je opent dan een discussie van wie het geld is. Dan moeten dus alarmbellen afgaan, zowel bij de bank als bij de notaris. Die moet een volmacht adviseren, en dan het liefst een volmacht onder toezicht. Of een zakgeldrekening, waarbij de gevolmachtigde een begrepsd bedrag per maand kan opnemen. Dat soort zaken kun je laten vastleggen in het levenstestament.’

VERANDERD

Het onderwerp heeft haar veranderd als kandidaat-notaris. ‘Ik ben mij nu meer bewust van het bestaan van financieel

misbruik en op welke wijze het kan plaatsvinden. Als ik een signaal waarneem, stel ik extra vragen om te beoordelen wat de wens van de cliënt nu écht is. Ik weet nu beter hoe ik signalen kan waarnemen en kan in overleg met mijn cliënt een vervolgtraject voorstellen.’

‘Natuurlijk probeerde ik me altijd al zo goed mogelijk een beeld te vormen van hun levens, maar dat doe ik nu nog sterker. Wat is de realiteit achter hun verhaal, hoe leven ze? Waarom komen ze nu naar de notaris? Is er misschien iets waar ze het liever niet over hebben? Vergeet niet, mensen kunnen heel vindingrijk zijn in het wegstrijken van plooiën in hun verhaal. Maar dat is toch niet in hun belang, zou je zeggen. Dat is waar, maar mensen die misbruikt worden, schamen zich daar vaak over. Het kan ook zijn dat ze het zelf niet eens herkennen als misbruik. Daar moet je als notaris allemaal op bedacht zijn. Ik ben door mijn betrokkenheid bij het onderwerp op kantoor een aanspreekpunt over ouderenmisbruik, maar ik vind dat in dit onderwerp iedere notaris een specialist zou moeten zijn. Niemand mag zijn ogen sluiten voor het kwaad dat er plaatsvindt.’ ■

Wetsvoorstel registermediator ingediend bij de Raad van State

Op 10 september 2013 heeft Tweede Kamerlid Ard van der Steur (VVD) de wetsvoorstellen mediation (Kamerstukken 33722, 33723 en 33727) voorgelegd aan de Raad van State. Met deze voorstellen wil hij mediation positioneren als het logische en realistische alternatief voor de traditionele rechtspraak.

Eerder dienden VMSN en KNB een gezamenlijke reactie in tijdens de consultatieronde. Die en andere opmerkingen van diverse

organisaties zijn ter harte genomen, wat heeft geresulteerd in de huidige versies van de wetsvoorstellen. De wetsvoorstellen hebben voor notaris-mediators die zich als registermediator kwalificeren onder andere tot gevolg dat de door hen opgestelde vaststellings-overeenkomst executoriale kracht heeft. Hiermee wordt de deur op een kier gezet voor het scheiden zonder rechter (en dus zonder tussenkomst van een advocaat).

GEZAMENLIJKE REACTIE

KNB en VMSN zullen gezamenlijk een reactie formuleren op de huidige tekst van de wetsvoorstellen. De verdere behandeling van de wetsvoorstellen wordt afgewacht.

UITGELICHT

CURSUSSEN

VASN Beroepsopleiding

Datum: oktober-november 2013
De Beroepsopleiding is een inleidende scholing voor (kandidaat-)notarissen en gediplomeerde klerken en (onder voorwaarden) notariële medewerkers die zich wensen te verdiepen in het agrarisch recht.

VASN-combinatiecursus Fiscale actualiteiten en Inleiding mediation in de agrarische praktijk

Datum: 12 november 2013
Tijdens deze dag wordt u op de hoogte gebracht van de laatste stand van zaken op fiscaal gebied en wordt tevens een inleiding verzorgd over het nut en de mogelijkheden van mediation voor de agrarische praktijk. Uitsluitend voor VASN-leden.

VMSN-cursus De procederende en adviserende notaris

Datum: 5 november 2013 (ochtend)
Wat kan een notaris allemaal doen bij 'procederen' in nalatenschappen en andere rechtsgebieden bij de kantonrechter (en waarom doen de meeste notarissen dat nu niet...). Uitsluitend voor leden van VMSN en EPN.

VERENIGINGSNIEUWS

NRS-congres over omzet- en overdrachtsbelasting bij registergoederen

Op 29 oktober is het najaarscongres van de NRS, met als onderwerp de actuele problematiek rond omzet- en overdrachtsbelasting bij registergoederen. Bart van Zadelhoff (lid Wetenschappelijke Advies Raad) en Redmar Wolf besteden tijdens deze bijeenkomst uitgebreid aandacht aan het begrip 'vervaardigen'. Op dit moment heerst hier veel onduidelijkheid over. Een ander onderwerp is de toepassing van de unit- en complextheorie, met name bij splitsingen in appartementsrechten en overige registergoederen waar zowel omzet- als overdrachtsbelasting van toepassing is. Deelnemers kunnen van tevoren vragen indienen en/of onderwerpen ter bespreking voordragen. Die zullen tijdens de bijeenkomst zo veel mogelijk behandeld worden.

Het congres vindt plaats in de Jaarbeurs te Utrecht. Deelname is gratis voor leden en aspirant-leden en levert 3 PE-studiepunten op. Aanmelding voor deelname aan het najaarscongres en/of als lid van de NRS kan door een reactie via cursussen@knb.nl of via het aanmeldingsformulier op NotarisNet.

Samenwerking VASN en Radboud Universiteit

Het keuzevak Agrarisch recht in het curriculum van de notariële opleiding aan de Radboud Universiteit blijft bestaan. De VASN is hier uiteraard blij mee omdat agrarisch recht onmisbaar is voor een groot deel van de Nederlandse notarissen. Het keuzevak geeft studenten een goed beeld van de diversiteit

aan notariële onderwerpen. De VASN zal eenmaal per jaar tijdens dit vak een gastcollege verzorgen en stageplaatsen aanbieden op kantoren van VASN-leden. VASN-leden kunnen de betreffende colleges als contract-cursus bijwonen.

VMSN: Mediationcongres 2013 'Federatie uit de startblokken'

Op vrijdag 15 november aanstaande vindt het Mediationcongres 2013 plaats in Media Plaza in Utrecht. Het congres wordt dit jaar voor het eerst georganiseerd door de Federatie van Nederlandse mediatorsverenigingen. Het thema luidt dan ook: Federatie uit de startblokken. De Federatie is een samenwerking tussen de landelijke mediatorsverenigingen VMSN, NMv, NIP, vFAS, NVvMA, VGM en NMI. Als afsluiting van het congres wordt de MediationAward 2013 uitgereikt aan de meest grensverleggende mediator. Voor het volledige programma en inschrijfmogelijkheid wordt verwezen naar www.mediationcongres.nl. VMSN kent 4 studiepunten toe aan de bijeenkomst.

VOC-workshop De Grensoverschrijdende omzetting

De VOC zal in 2014 twee workshops organiseren waar leden kosteloos aan kunnen deelnemen. De eerste workshop vindt plaats op 6 februari 2014 (datum onder voorbehoud) bij Barents-Krans in Den Haag en zal gaan over 'De Grensoverschrijdende omzetting'. De workshops staan ook open voor niet-leden. De kosten voor niet-leden bedragen 270 euro. Ingeval een aanmelding voor het VOC-lidmaatschap volgt, wordt de deelnameprijs voor de workshop

in mindering gebracht op de contributienota. Voor de workshop zijn 3 PE-punten in aanvraag.

Voor meer informatie over het lidmaatschap en vooraanmeldingen voor de workshop zie: www.voc-notaris.nl.

EPN: nieuwe datum cursus Model Samenlevingscontract 4.0

De vervolg/verdiepingscursus Model Samenlevingscontract 4.0 is verzet naar 8 november. Deze cursus wordt deels in workshopvorm gegeven, waarbij u een keuze kunt maken uit verschillende workshops. In deze cursus wordt de casuïstiek van samenwoners met kinderen, een eigen woning en een onderneming als uitgangspunt genomen. Aan de hand daarvan leiden de docenten, die afkomstig zijn uit verschillende vakgebieden, u door het model en wordt ingegaan op de verschillende civiele, fiscale en financiële aspecten.

De cursus is zowel bedoeld voor degenen die de eerste cursus niet hebben gevolgd als voor degenen die daarbij wel aanwezig waren. Er worden 5 EPN- & KNB-punten toegekend. Zie voor meer informatie en inschrijven www.epn-notaris.nl.

Op 15 februari 2012 werd (notariële) geschiedenis geschreven met een gebeurtenis die nog niet eerder vertoond was in de historie van het notariaat: het bestuur van de KNB werd weggestuurd door leden die het niet eens waren met de gang van zaken en de aanpak van de KNB. Landelijke kranten berichtten er met grote pagina-brede koppen een beetje verbaasd en enigszins gniffelend over: hoe kon dat nou gebeuren bij die keurige en bedachtzame notarissen?

ACTIE

Het gaat mij op deze plaats niet om die verwondering van de buitenwereld van destijds. Wat ik wel graag kwijt wil, is dat er na die 15e februari enorm veel gebeurd is. Wat erop volgde was een periode van nieuwe ideeën en plannen, veel geestdrift en actie. Er was bijna dagelijks wel iets nieuws te melden en er was dan ook alle aanleiding om u daarvan met hoge frequentie op de hoogte te stellen. De laatste maanden zitten we in een andere fase. Veel van die voornemens van toen zijn vorig jaar in het stuk 'Met recht vooruit' vertaald in actiepunten. We zijn de laatste maanden druk bezig om die punten om te zetten naar daadwerkelijke actie.

Dat is uit zijn aard een totaal ander proces dan dat van die eerste maanden. Het is wat alledaagser, niet zo heel sexy, maar gewoon noest bestuurswerk, en het leent zich wat minder voor aansprekende berichten in een 'Op Koers' of op NotarisNet. Het is begrijpelijk dat nu de indruk ontstaat, dat de 'vaart eruit is' en alles weer bij het oude is. Maar ik verzeker u, dat is zeer zeker niet het geval.

Goede drijfveren

In mijn eerste voorzitterscolumn schreef ik al – en ik het herhaal het hier graag: het in 2012 ingezette beleid wordt voortgezet. Ik vind namelijk dat, met alle opschudding rondom die KNB-gebeurtenissen van begin 2012, daar enorm goede drijfveren achter zaten. Te weten, met zijn allen zorgen voor een sterke, zelfverzekerde en zichtbare beroepsgroep. Aan die intentie is helemaal niets veranderd, dus daar gaan we mee door. Eén van de dingen die u daarbij van mij en het bestuur mag vragen, is dat we u blijven informeren. Ook daarmee gaan we door. Ook als nieuws uit Den Haag misschien een keer wat minder spectaculair of opwindend is.

ENTHOUSIASME

Eén van de belangrijke actiepunten die de 'opstand' heeft voortgebracht, is een andere inrichting van de KNB. Juist met als doel om u en mij als leden meer te betrekken bij datgene wat de KNB doet of in de visie van de leden zou moeten doen. Daarover praten we met elkaar in de regiobijeenkomsten die in november gepland staan. Ik hoop dat ik u daar zal ontmoeten en u vooral zal horen. Niet alleen met het bureau en bestuur, maar alléén samen met u behouden we dat enthousiasme van 2012 en zorgen we voor een zelfbewust, levensvatbaar en aansprekend notariaat. ■

Franc Wilmink | VOORZITTER KNB

Cursus De levensexecuteur / het levenstestament

Tijdens het wetenschappelijk congres hebt u uitgebreide informatie gekregen rondom het voorkomen van financieel misbruik van ouderen. Geïnteresseerd geraakt? Op 25 november organiseert de KNB een cursus die compleet gewijd is aan de onderwerpen 'levensexecuteur' en 'levenstestament'.

Het levenstestament en de levensexecuteur zijn nieuwe rechtsfiguren die een enorme ontwikkeling doormaken. Steeds meer beroepsgroepen zien het belang hiervan en brengen het bij cliënten onder de aandacht. Wat wordt er eigenlijk bedoeld met de levensexecuteur? Wat zijn de verschillen tussen een testament en levenstestament? En wat zijn de verschillen tussen een executeur en levensexecuteur? Hoe 'verkoop' je deze rechtsfiguren aan cliënten? Allemaal vragen die tijdens de cursus worden behandeld.

Na het volgen van de cursus kent u de juridische ins en outs van het levenstestament en de levensexecuteur, weet u hoe u de 'producten' verkoopt en bent u op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen.

Aankondigingen intercollegiale toetsing voortaan per e-mail

Aankondigingen voor de intercollegiale toetsing zullen met ingang van de nieuwe ronde per e-mail aan de betreffende notaris worden toegezonden. Hiermee is de administratie van de intercollegiale toetsingen volledig gedigitaliseerd.

9 september is de najaarsreeks van de intercollegiale toetsingen gestart. De betreffende kantoren – ruim honderd – ontvangen daar zoals gebruikelijk een bericht over. Daarin wordt de gang van zaken beschreven. Per kantoor wordt steeds één notaris aangeschreven: die met de meeste 'dienstjaren'. Dit is in eerste instantie de contactpersoon voor de auditor. Op de kantoren die dit najaar worden bezocht, werd in het najaar van 2010 de vorige toetsing uitgevoerd.

Vragen/opmerkingen?

Mail naar auditbureau@knb.nl

Vertrek Quintus Marck bij de KNB

Na 25 jaar bij de KNB gewerkt te hebben, gaat Quintus Marck per 1 oktober 2013 de KNB verlaten. Vele leden zullen met hem contact gehad hebben door de jaren heen, want hij was het vaste aanspreekpunt binnen het Notarieel Juridisch Bureau voor de beantwoording van rechtsvragen op het gebied van het internationaal privaatrecht en buitenlands recht. Daarnaast zullen anderen hem meege- maakt hebben als docent tijdens cursussen over het IPR voor de KNB en de beroepsopleiding. Ook heeft hij door de jaren vele artikelen in onder meer het *WPNR* geschreven en meege- werkt als auteur aan enkele boeken. Hij heeft daarmee het notariële IPR en de voorlichting daarover aan de leden op een zeer hoog plan gebracht. Het ging hem daarbij niet alleen om het overbrengen van de theoretische kennis en het doorgronden van het buitenlandse IPR en buitenlands intern recht, maar vooral om het vinden van een praktische oplossing voor de Nederlandse notaris.

Ook over de grens was hij een bekend gezicht binnen de notariële IPR-wereld. In zijn vrije tijd is hij daarnaast verschillende keren naar Suriname gereisd om notarissen en advocaten IPR-cursussen te geven. Minder bekend zal zijn dat hij zich ook heeft ingezet op andere gebieden. Zo heeft hij meegewerkt aan de totstandkoming van de

Wet op het notarisambt, de ontwikkeling van de toegevoegde notaris en de wijziging van het appartementsrecht als secretaris van de commissie-Beekhuis. Intern binnen het bureau van de KNB heeft hij zich altijd ingezet voor de goede onderlinge verhoudingen en heeft hij aan de wieg gestaan van de oprichting van de ondernemingsraad bij de KNB, waarvan hij ook de eerste voor- zitter is geweest. De KNB kan slechts dankbaar zijn voor de wijze waarop hij zijn kennis en ervaring al die jaren voor de KNB en haar leden heeft aangewend en wenst hem het allerbeste toe. Quintus zal met zijn vele hobby's en interesses een goede invulling weet te vinden voor de komende jaren. De beantwoording van rechtsvragen op IPR- gebied wordt voortgezet door zijn collega's Sabine Heijning en Madeleine Hillen.

Peer reviews: auditoren gezocht voor de opleiding 2014

Voor de auditorenopleiding van 2014 zoeken wij nog auditoren. Bent u geïnteresseerd? Kom dan naar de evaluatie- bijeenkomsten die in januari en in mei 2014 worden georganiseerd. Daar krijgt u een goed beeld van het auditorschap.

Sinds 2009 kent het notariaat intercollegiale kwaliteitstoetsingen in de vorm van peer reviews een stelsel van kwaliteitsbevordering dat gedragen wordt door beroepsgenoten. De auditoren zijn notarieel deskundigen die over ruime notariële ervaring beschikken. Na afronding van een vierdaagse opleiding worden zij voor een periode van 3 jaar aan- gesteld. Er zijn steeds ongeveer 35 auditoren in het register ingeschreven. Gezamenlijk voeren zij jaarlijks zo'n 300 toetsingen uit. Elk jaar wordt een derde deel van de actieve auditoren afgelost door een groep nieuw opgeleide toetsers.

OPLEIDING

De opleiding van 2013 is in volle gang. Voor de opleiding van 2014 hebben zich al enkele deelnemers aangemeld. Er is nog ruimte om de groep aan te vullen tot acht personen. Bent u geïnteresseerd, kom dan naar de evaluatie- bijeenkomsten die in januari en in mei 2014 worden georganiseerd. Aan de hand van casus- bespreking en uitwisseling van ervaringen wordt daar de auditpraktijk uitgediept en ontwikkeld. Zo kunnen de aspiranten zich een goed beeld van het auditorschap vormen en een afgewogen besluit nemen. Voorafgaand aan het besluit tot deelname aan de opleiding vindt een gesprek met de selectiecommissie plaats.

ONTWIKKELING EN KWALITEITSBORGING

Tijdens een audit gebruikt u een combinatie van gespreksvaardigheden, vakkennis en sociale vaardigheden. Als auditor levert u

een actieve bijdrage aan de ontwikkeling en de kwaliteitsborging van de beroepsgroep en daarmee aan de versteviging van de positie van het notariaat. Het karakter van de toet- singen is in de loop der tijd steeds meer op de notariële inhoud gericht, en dat is ook de richting voor de komende tijd. Het peer review is een open model dat zich ontwikkelt op basis van de praktijk en de meerwaarde die het voor het notariaat kan leveren. Als auditor bent u initiatiefrijk, nauwgezet en in staat regie en overzicht te houden.

.....
Hebt u interesse en wilt u meer weten over de opleiding, de vergoeding en de inzet als auditor aarzel dan niet om contact op te nemen met het auditbureau: Lex Diks, adviseur kwaliteitszorg, telefoon 070 3307228 (l.diks@knb.nl)

Dienstweigeren hoeft niet bij wanprestatie of onrechtmatige daad

Een notaris hoeft zijn dienst niet te weigeren als hij weet dat dienstverlening (mogelijk) een wanprestatie en/of een onrechtmatige daad van één van de partijen tegenover een derde tot gevolg heeft. Deze regeling heeft het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) woensdag 25 september voorgelegd aan de ledenraad.

Volgens het bestuur is de enkele wanprestatie of onrechtmatige daad onvoldoende grond voor dienstweigering. Toch kunnen er wel omstandigheden zijn die meebrengen dat de notaris zijn dienst moet weigeren. Dit moet hij zelf beoordelen. Op de notaris rust daarnaast een zorgplicht om zijn cliënten te informeren over en te waarschuwen voor de mogelijke gevolgen van hun wanprestatie of onrechtmatige daad.

Aanleiding voor de voorgestelde regeling is de uitspraak van Hof Amsterdam van 24 mei 2011. Daarin draaide het om de vestiging van een tweede recht van hypotheek zonder dat de eerste hypotheekhouder hiervoor toestemming had gegeven, terwijl deze toestemming hiervoor volgens de eerste hypotheekakte wel vereist was. Het hof oordeelde dat de notaris in dat geval zijn dienst had moeten weigeren, omdat de notaris hierdoor meewerkte aan de totstandkoming van een tekortkoming of onrechtmatige daad tegenover de eerste hypotheekhouder. En dat schaadt de eer en het aanzien van een notariaat, aldus het hof. Deze uitspraak leidde tot een uitgebreide discussie binnen het notariaat en de wetenschap hoe met dit soort situaties moet worden omgegaan. Om aan deze discussie een einde te maken, is het bestuur met deze regeling gekomen.

VERDERE PROCEDURE

De ledenraad kan zich vinden in de voorgestelde regeling. Deze zal nu verwerkt worden in het eerder aan de ledenraad voorgelegde concept van de Verordening dienstweigering. Deze conceptverordening wordt vervolgens aan alle leden van de KNB gestuurd conform artikel 90 Wet op het notarisambt. Daarna zal de conceptverordening in de ledenraadsvergadering van januari 2014 ter vaststelling aan de ledenraad worden aangeboden.

Meer informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

De uitspraak van het hof leidde tot een uitgebreide discussie binnen het notariaat.

Collectieve geheimhouding notarissen geregeld

Op de ledenraad van 25 september is de Verordening collectief ambtsgeheim vastgesteld. Hierdoor mag een notaris aan een andere notaris die daarom vraagt een afschrift van een akte afgeven, zonder te controleren voor wie de akte wordt opgevraagd. De voorgestelde verordening vermindert de aansprakelijkheid van de afgevende notaris.

Strikt genomen schendt een notaris zijn geheimhoudingsplicht, wanneer hij een afschrift van een akte aan een andere notaris beschikbaar stelt, tenzij men kan uitgaan van een collectief ambtsgeheim. Deze collectieve geheimhouding was echter niet expliciet in de Verordening beroeps- en gedragsregels opgenomen. Naar aanleiding van een uitspraak van het Hof Amsterdam in 2009 heeft het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie besloten de twijfel hierover uit de weg te ruimen. Door de voorgestelde verordening hoeft een notaris niet meer te controleren voor wie de andere notaris de akte opvraagt. De collectieve geheimhouding brengt mee dat hij de ander mag vertrouwen. Overigens geldt de regeling ook voor het afgeven van een uittreksel, een (digitale) kopie van een akte of dossierstukken. Daarnaast is de 'andere notaris' niet verplicht een afschrift op te vragen. Hij kan zijn cliënt ook verwijzen naar de notaris die over de akte beschikt.

Meer informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

Nieuwe KNB-site voor notariële wet- en regelgeving

Op 23 september heeft de KNB een nieuwe website gelanceerd: www.wet-en-regelgeving-notariaat.nl. Hierop staat de tekst van de notariswet en van de uitvoeringsregelingen die op basis van de wet tot stand zijn gekomen: de verordeningen, reglementen, besluiten en beleidsregels. De wet- en regelgeving is voorzien van toelichtingen en redactioneel commentaar van de KNB.

De nieuwe website bestaat uit twee onderdelen met elk een eigen inhoudsopgave: Wet op het notarisambt en Overige regelgeving. Bij een artikel of regeling zijn, naast toelichting en commentaar, ook gerelateerde regelingen

of wetsartikelen vermeld. Als KNB-lid kunt u inloggen met uw NotarisNet-account om extra informatie te zien, zoals veelgestelde vragen op NotarisNet. Eenmaal ingelogd hoeft u voor NotarisNet niet opnieuw in te loggen. De site heeft een eigen zoekfunctie, maar is ook doorzoekbaar vanuit NotarisNet. De nieuwe website is vanuit NotarisNet bereikbaar via de link 'Snel naar... Wet- en regelgeving notariaat'.

PDF MAKEN

De teksten kunnen als pdf worden opgeslagen. U kunt zelf een selectie maken van artikelen of regelingen, of in één keer een pdf laten genereren van de hele wet of regeling. Hoe dit precies werkt, leest u in de handleiding op de website.

VERVANGING VADEMECUM

Wet-en-regelgeving-notariaat.nl vervangt het Vademecum regelgeving notariaat, zoals dat op NotarisNet en knb.nl stond. Het Vademecum blijft nog even 'in de lucht' totdat de links op NotarisNet zijn aangepast en verwijzen naar de nieuwe site.

Van Mourik neemt afscheid als redacteur WPNR

Op 20 november organiseert de redactie van WPNR een congres vanwege het afscheid van professor Martin-Jan van Mourik als redacteur van dit blad. Van Mourik was 28 jaar aan WPNR verbonden, waarvan de laatste 12 jaar als voorzitter van de redactie. Sinds zijn eerste publicatie in 1969 heeft hij bijna 300 bijdragen voor het weekblad geschreven.

Tijdens het congres 'Jonge onderzoekers in discours met Martin-Jan van Mourik - Frapper, frapper toujours' wil de redactie samen met Van Mourik een blik op de toekomst werpen.

Daarvoor gaan vier jonge notariële onderzoekers met hem in discussie. De onderzoekers en de onderwerpen zijn:

- Anne Mollema, medewerker van het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad, over beperkte rechten;
- dhr. mr. J.H.M. (Hans) ter Haar, universitair docent notarieel recht Rijksuniversiteit Groningen, over de positie van kinderen in het erfrecht;
- dhr. mr. R.E. (Ronald) Brinkman, notaris te Hardenberg en buitenpromovendus Rijksuniversiteit Groningen, over de tweetrapsmaking;

- Nathalie Bauduin, promovenda centrum voor notarieel recht Radboud Universiteit Nijmegen, over wilsdelegatie in het erfrecht.

Het congres vindt 20 november plaats vanaf 13.00 uur in de Nieuwe Kerk te Den Haag. Voor meer informatie en inschrijven kunt u terecht op www.wpnr-congres.nl.

Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand **Caroline van Kordelaar**, beleidsadviseur.

Wie is Caroline van Kordelaar?

'Optimistisch, pragmatisch, en met een brede blik tegen dingen aankijken. Die omschrijvingen zijn wel op mij van toepassing. Ook ben ik enorm met mijn werk bezig. En ik hou écht van nieuwe dingen.'

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

'Dit jaar ben ik heel veel bezig met het "ouderenproject". Ik ben daarvan de projectleider en ben dus verantwoordelijk voor de coördinatie van de verschillende projectonderdelen. Verder ondersteun ik de Commissie Kandidatenzaken en ben ik secretaris van het bestuur en de ledenraad. Ook ondersteun ik het bestuur bij de voorbereiding en invulling van de komende regiobijeenkomsten over de nieuwe orde.'

Waar haal je voldoening uit?

'Voor mij ligt dat in het bijdragen aan een verandering, bijvoorbeeld bij de nieuwe beroepsopleiding, het verbeteren van de participatie van leden en het verstevigen van de positie van kandidaat-notarissen. Maar ook in het overtuigen van anderen van

Close up

hun bestuurlijke rol kunnen gaan pakken. Daarnaast zit dat veranderen ook in het ouderenproject. Dan gaat het om een gedragsverandering bij de notaris. Want het gaat in dat project niet zozeer om een ander pakket dienstverlening, maar dat de notaris meer vanuit zijn expertise kennis gaat delen en dat hij in samenwerking met andere partijen zorgt dat een bepaald probleem zich niet meer voordoet. Eigenlijk passen we, met een modern woord, de nieuwe netwerksamenleving in praktijk toe.'

Wat doe je na je werk?

'Uiteraard dingen met mijn gezin. Ik ben klassenmoeder en ik tennis. En borrelen en eten met vrienden.'

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik ...?

'Organisatieadviseur voor strategieprojecten, ledenparticipatie of de ontwikkeling van professionals. Ik heb onlangs een opleiding Organisatiekunde en verandermanagement gevolgd. Een enorme verrijking.'

de toegevoegde waarde van het notariaat. En ik vind het leuk dat ik steeds weer nieuwe projecten doe. Ik doe allang niet meer waar ik tien jaar geleden mee ben begonnen. Wat ik daar leuk aan vind? Met name het opstarten en op de rit krijgen.'

Grootste professionele uitdaging?

'Die liggen op veranderkundig vlak. Zo ben ik nu bezig met het maken van een inwerkprogramma voor het bestuur en ledenraad. Daarmee willen we het besluitvormingsproces professionaliseren, zodat zij op afstand kunnen gaan besturen en zo echt

Aanpassing beleidslijn 'probleemprotocollen'

Staatssecretaris Fred Teeven van Veiligheid en Justitie heeft de beleidslijn 'probleemprotocollen' aangepast. In de nieuwe beleidslijn staat expliciet vermeld dat de minister een probleemprotocol alleen versneld kan toewijzen als er sprake is van een solitair kantoor. De staatssecretaris hoopt hiermee de kennelijke onduidelijkheid op dit punt weg te nemen.

Zogenaemde probleemprotocollen worden sinds 5 oktober 2012 op NotarisNet geplaatst. Het online plaatsen van protocollen waarvoor nog geen opvolger is ten tijde van het openvallen van de vestigingsplaats, is het resultaat van een brief van staatssecretaris Fred Teeven van Veiligheid en Justitie van 4 oktober 2012. Hierin staat een beleidslijn van het ministerie met betrekking tot het verkorten van de zogenoemde 'vijfmaandentermijn'.

Probleemprotocol alleen versneld toewijzen als er sprake is van een solitair kantoor.

REACTIES OP PROTOCOLLEN

Nadat een protocol op NotarisNet is geplaatst, hebben belangstellende notarissen twee weken de tijd om schriftelijk te reageren naar het ministerie van Veiligheid en Justitie. Indien er geen reacties komen op een vacant protocol, zal het ministerie – na advies te hebben ingewonnen bij de KNB – het protocol aan een notaris toewijzen.

KNB Cursusagenda

15 oktober 2013

Marketing in het notariaat

In deze eendaagse Masterclass krijgt u handvatten aangereikt waarmee u zich kunt wapenen voor de neergaande spiraal van omzet en prijsvervalking en om de opwaartse lijn naar succes weer te vinden.

30, 31 oktober en 13 november 2013

Financiële besturing voor het notariaat

Verkrijg enige vaardigheid in het opstellen van financieel-economische overzichten die nodig zijn voor de (exploitatie)besturing van uw kantoor, alsmede het beoordelen van financiële gegevens die anderen (accountant, boekhouder) u aanleveren.

30 oktober 2013

Verdiepingscursus Statuten en aandeelhoudersovereenkomst met de nieuwe Flex-bv

Eerdere edities werden beoordeeld met gemiddeld een 8,3. Volgens oud-deelnemers is deze cursus zeer goed en praktisch met een degelijke en boeiende theoretische onderbouwing.

31 oktober 2013

Conflicthantering

Op welke wijze lost u een (dreigend) conflict op of maakt u het beheersbaar?

4 november 2013

Verjaring, vastgoed en burendrecht

Vragen rondom verjaring en vastgoed worden besproken, alsmede een aantal modellen die in de dagelijkse notariële praktijk kunnen worden gebruikt. Ook worden enkele belangrijke leerstukken uit het burendrecht behandeld.

8 november 2013

Vastgoedfraude en andere ongebruikelijke transacties

Voorkomen van vastgoedfraude, kunnen onderscheiden van soorten vastgoedfraude, herkennen van fraude en beoordelen of een transactie frauduleus is en welke actie u dan kunt en moet ondernemen.

11 november 2013

Onderhandelen

U leert vaardigheden en tactische concepten om de doelmatigheid en het rendement van onderhandelingen te verhogen.

Praat mee over de herinrichting van de orde

Wilt u weten welke actie het bestuur heeft ondernomen na de coup? Wilt u meepraten over de herinrichting van de orde? Wilt u vragen stellen over pensioen of andere onderwerpen die u bezig houden? Kom dan naar de gecombineerde ringvergaderingen/regiobijeenkomsten.

Dit najaar worden een vijftal bijeenkomsten georganiseerd die hêt moment vormen om in gesprek te gaan met het bestuur en mee te praten over deze onderwerpen.

Data:

Dinsdag 29 oktober:	NH Utrecht
Donderdag 31 oktober:	NH Capelle a/d IJssel
Maandag 11 november:	Huis ten Wolde in De Bult (vlakbij Steenwijk)
Maandag 18 november:	NH Musica Amsterdam
Donderdag 21 november:	NH Koningshof Veldhoven

Alle bijeenkomsten zijn gepland van 16.00 – 20.00 uur met aansluitend een borrel. Halverwege de bijeenkomst krijgt u een lichte maaltijd aangeboden. Per locatie is er plaats voor zeventig deelnemers. Meld u op tijd aan! U kunt zich aanmelden via NotarisNet/Opleidingen.

14 november 2013

Notaris 2.0: praktijkcursus nieuwe media in het notariaat

Deze cursus is een vervolg op de Notaris 2.0: nieuwe media in het notariaat. U gaat zelf aan de slag achter de laptop en leert handigheid krijgen in het dagelijkse gebruik van nieuwe media en zo in contact te komen met nieuwe klanten om uw omzet te verhogen.

14 november en 12 december

Timemanagement

Hebt u het altijd (te) druk? Komt u altijd tijd tekort? Investeer dan nu in de cursus Timemanagement, zodat u straks meer tijd hebt voor andere zaken.

.....
Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125 (cursussen@knb.nl) of NotarisNet/Opleidingen
.....

Mag de notaris verlangen dat hij eerst betaald wordt voordat hij een exploit aanneemt?

Uitspraak: *gegrond onder oplegging van de maatregel van berisping*

Casus

Een kandidaat-gerechtsdeurwaarder (hierna: deurwaarder) vervoegt zich op het kantoor van de notaris om een proces-verbaal van beslag te betekenen aan twee hypotheekhoudende banken. De notaris verlangt dat de deurwaarder eerst een opdrachtformulier tekent, zodat hij verzekerd is van de betaling van de kosten voor het doorsturen van het exploit aan de banken. De notaris (en vele andere notarissen met hem) heeft deze handelwijze eerder kenbaar gemaakt aan alle deurwaarderskantoren in Friesland. De deurwaarder weigert dit formulier te tekenen. Vervolgens betekent de deurwaarder het exploit alsnog door dit in een gesloten envelop in de brievenbus te deponeren. De notaris stuurt de envelop ongeopend retour aan de deurwaarder. De deurwaarder neemt daarop telefonisch contact op met de notaris, maar dit gesprek levert geen oplossing op. De deurwaarder dient een klacht in bij de kamer van toezicht te Leeuwarden met als hoofdargumenten:

- de notaris voert oneigenlijk druk uit op de deurwaarder die ter plaatse zijn ambt uitoefent;
- de banken mochten er gezien de domiciliekeuze van uitgaan dat de notaris het exploit onvoorwaardelijk zou doorsturen. Door dit niet te doen, heeft de notaris het vertrouwen in het ambt is geschaad.

De notaris verweert zich met de volgende argumenten:

- overeenkomstig de richtlijnen van de KNB is de notaris niet verplicht gratis werkzaamheden uit te voeren;
- gezien het spoedeisende belang van betekening had de deurwaarder het beslag beter bij de banken kunnen betekenen;
- het gaat hier om een tariefklacht, die bij de ringvoorzitter thuishoort.

De kamer van toezicht te Leeuwarden oordeelt op 17 april 2012 dat de genoemde klachten ongegrond zijn. Er is niet gebleken van dwang en de deurwaarder had het exploit alsnog rechtstreeks bij de banken kunnen betekenen. Ook is niet gebleken van geleden schade bij de banken. De kamer oordeelt dat het hier geen geschil over de hoogte van een

declaratie betreft, maar een geschil over de handelwijze van de notaris.

De notariskamer van het hof Amsterdam is het met de kamer eens dat het hier niet om een declaratiegeschil gaat. Met de overige beslissingen van de kamer is de notariskamer het niet eens.

Het opnemen van de domiciliekeuze in een hypotheekakte brengt voor de notaris de verplichting mee dat hij voor de woonplaatskiezer bestemde post ter kennis van de betrokkene brengt. De daaruit voortvloeiende kosten moeten geacht worden in het honorarium van de destijds opge maakte hypotheekakte te zijn verdisconteerd. De brief van de notaris (en vele collega's) aan de Friese deurwaarders over de nieuwe handelwijze doet daar niet aan af. De notaris heeft dus ten onrechte de voorwaarde van betaling van de kosten gesteld aan de ontvangst van het exploit. Vervolgens heeft de notaris door het terugsturen van het exploit de deurwaarder onnodig belemmerd zijn ambtelijke taken uit te oefenen. Deze handelwijze valt de notaris tuchtrechtelijk te verwijten.

Het voorstel van de notaris om het exploit rechtstreeks aan beide banken te betekenen, leidt tot hogere kosten. Dat is in strijd met de wijze waarop een deurwaarder zijn ambtshandelingen moet verrichten.

Ook op deze grond is de handelwijze van de notaris tuchtrechtelijk klachtwaardig. De notaris heeft zijn rol in deze miskend en de belangen van de betrokken banken veronachtzaamd. De notariskamer legt de maatregel van berisping op, mede in aanmerking nemende dat de notaris ook in hoger beroep een gebrek aan inzicht toont in zijn onjuiste handelwijze.

De notariskamer vernietigt de beslissing van de kamer van toezicht, verklaart de belangrijkste klachten gegrond en legt de maatregel van berisping op Gerechtshof Amsterdam (notariskamer) 27 augustus 2013, niet gepubliceerd

Opmerking

De spagaat tussen de notaris als ambtenaar en de notaris als ondernemer komt ook hier weer naar voren. De notariskamer vindt dat de kosten verdisconteerd zijn in de declaratie van de hypotheekakte. In *the old days* was dat wellicht zo, dan kon een dergelijke handeling gemakkelijker als service worden verricht. Maar hoe verhoudt dit oordeel zich tot de gangbare praktijk van het declareren op uurbasis en de scherpe concurrentie? De notaris krijgt geen opdracht van

degenen die beslag legt. De reden dat het beslag bij hem wordt betekend, is dat op zijn kantoor domicilie is gekozen. De notaris kan dan ook geen kosten in rekening brengen bij de beslaglegger. Meestal staat in de overeenkomst tussen bank en hypotheekgever dat dergelijke kosten moeten worden betaald door de hypotheekgever, op wiens rekening beslag wordt gelegd. Niet gezegd is dus dat de notaris in een dergelijk geval geen kosten in rekening mag brengen, dit zal steeds afhangen van de omstandigheden van het geval.

De notaris heeft in dit geval geweigerd om de stukken aan te nemen zonder dat zijn nota door de beslaglegger voldaan werd, terwijl er geen sprake was van een opdracht. De notaris had echter hoe dan ook het exploit moeten aannemen en later over de vraag moeten gaan discussiëren wie zijn kosten zou gaan voldoen.

De notaris schendt zijn zorgplicht ernstig door de gelden over te boeken voordat de hypotheek is gevestigd.

Uitspraak: *gegrond onder oplegging van de maatregel van berisping*

Casus

De notaris houdt zich vanaf 2006 bezig met het opstellen en uitvoeren van obligatieovereenkomsten voor een beleggingsmaatschappij die belegt in onroerend goed in Nederland en Duitsland. Aan deze obligaties zou geen risico verbonden zijn omdat een hypotheekrecht aan de belegger werd verstrekt ter grootte van zijn belegging. In 2008 heeft de notaris met een kandidaat-notaris (hierna: notaris) een gesprek met de belegger over de toegestuurde obligatieovereenkomst. In die overeenkomst is onder meer opgenomen:

- de belegger leent geld uit aan de beleggingsmaatschappij en ontvangt gedurende vier jaar een rente van 12 procent;
- de beleggingsmaatschappij verplicht zich hypothecaire zekerheid te verschaffen op een Duits onroerend goed, waarvan de taxatiewaarde 30 procent hoger is dan de onderliggende obligatieschuld.

De belegger krijgt eind februari 2009 een brief van de Duitse notaris dat de hypotheek nog niet is gepasseerd. De Nederlandse notaris stelt de belegger gerust dat de vestiging van de hypotheek zo goed als rond is.

Ná het passeren van de obligatieovereenkomst en het overboeken van de inleg aan de beleggingsmaatschappij in maart 2009 blijkt dat de vestiging van het hypotheekrecht de nodige complicaties meebrengt. Kort daarna vraagt de beleggingsmaatschappij aan de beleggers uitstel van rentebetaling vanwege de crisis. In augustus 2009 is het recht van eerste hypotheek gevestigd. Op 1 december 2009 wordt de beleggingsmaatschappij failliet verklaard. Het onroerend goed wordt ver onder de taxatiewaarde van destijds geveild. De belegger verwijt de notaris dat hij de gelden heeft overgeboekt voordat de hypotheek was gevestigd. De notaris verweert zich met het opsommen van onder meer de volgende complicaties:

- de Duitse taal en regelgeving;
- het feit dat de belegger in de plaats was getreden van een andere obligatiehouder;
- er waren nog vijf eerste hypotheekhouders op het pand die toestemming moesten geven.

De notaris heeft de nodige moeite gedaan om alles voor elkaar te krijgen. De kamer overweegt dat het contract duidelijk stelde dat het geld pas overgeboekt mocht worden als gebleken was dat de hypotheek was gevestigd. Door de gelden al voor de vestiging van de hypotheek over te boeken, heeft hij in strijd met zijn zwaarwegende zorgplicht gehandeld. De notaris en de kandidaat-notaris hebben hiermee het vertrouwen in het notariaat ernstig geschaad.

De kamer houdt er bij het opleggen van een maatregel voor de notaris rekening mee dat de notaris, die in 2009 op eigen verzoek is gedefungeerd, in 2010 door de kamer van toezicht in Breda uit het ambt is gezet.

De kamer verklaart de klachten gegrond en legt de notaris geen maatregel op (wegens de ontzetting uit het ambt) en legt de kandidaat-notaris de maatregel van berisping op Kamer voor het notariaat te 's Hertogenbosch, 23 juli 2013, niet gepubliceerd

Opmerking

Het handelen van de notaris raakt de kern van het notarisambt: de zekerheid in het rechtsverkeer. Ook al is het hypotheekrecht uiteindelijk met de nodige moeite gevestigd, de cliënt mag er op vertrouwen dat de notaris pas gelden overboekt als de hypotheek is gevestigd.

De notaris moet ervoor zorgen dat stukken uit zijn dossiers niet via een procedure van zijn kantoor bij zijn collega-advocaten terechtkomen.

Uitspraak: *gegrond onder oplegging van de maatregel van waarschuwing*

Casus

Sinds juni 2009 hebben klagers (twee bv's en een natuurlijk persoon, hierna: klager) en het notaris kantoor (een IDS-kantoor) een geschil over de betaling van declaraties voor werkzaamheden verricht door advocaten en notarissen van het kantoor. Dat geschil leidt in 2011 tot een gerechtelijke incassoprocedure.

In deze procedure overlegt het kantoor stukken en e-mailberichten uit het notariële dossier van klagers, onder meer een notariële verklaring van klager. Klagers verwijten de notaris onder andere dat de notaris informatie uit die dossiers ongevraagd in de openbaarheid heeft gebracht door deze in de incassoprocedure over te leggen. Klagers menen dat de notaris hiermee zijn geheimhoudingsplicht heeft geschonden en stellen dat daaruit voor hen grote fiscale schade zou kunnen voortvloeien.

De notaris voert onder andere het volgende aan:

- het vonnis in de civiele zaak bevat geen vertrouwelijke informatie zodat enig risico voor openbaarmaking daarvan zich niet heeft verwezenlijkt. Overigens zijn processtukken in een civiele procedure niet openbaar;
- hij is niet onvoldoende onafhankelijk geweest door zijn eigen belang bij betaling van zijn facturen te laten prevaleren boven het belang van klagers om bepaalde informatie geheim te houden;
- van strijd met de Verordening interdisciplinaire Samenwerking (hierna: IDS) is evenmin sprake. De advocaat beslist welke stukken in het geding worden gebracht, weliswaar in overleg met zijn cliënt.

De kamer oordeelt als volgt:

- de IDS beoogt te bewerkstelligen dat alle deelgenoten in het samenwerkingsverband normen en waarden, die eigen zijn aan ieders professionele dienstverlening afzonderlijk, over en weer respecteren. De notaris kan een kantoorgenoot inzage geven in de gegevens, mits alle betrokkenen daarmee instemmen en zijn geheimhoudingsplicht daarmee niet wordt geschonden (artikel 6 lid 4 IDS).

- op grond van de hiervoor genoemde IDS-regels en zijn verplichting tot geheimhouding, rustte op de notaris de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de raadsman van het kantoor deze notariële verklaring niet in de incassoprocedure zou overleggen. Door deze verklaring aan de advocaat te overhandigen zonder aan het gebruik hiervan in de procedure grenzen te stellen, heeft de notaris de mogelijkheid geschapen dat dit stuk deel ging uitmaken van een dossier, waarin ook de advocaten van het kantoor partij zijn. Daardoor hebben deze advocaten inzage in dit stuk gekregen, zonder dat klager hiervoor toestemming had gegeven. De kamer is dan ook van oordeel dat de notaris met het (doen) overleggen van die stukken in strijd heeft gehandeld met artikel 93 lid 1 Wna. Dit deel van de klacht is daarom gegrond.

De kamer verklaart dit klachtonderdeel gegrond en legt de notaris daarvoor de maatregel van waarschuwing op Kamer voor het notariaat te Amsterdam, 18 juni 2013, niet gepubliceerd

Opmerking

Voor IDS-kantoren is het essentieel de *Chinese walls* in acht te nemen, zodanig dat de notariële administratie, dossiers en bestanden zijn afgescheiden van die van de andere deelnemers aan het samenwerkingsverband. Dit uitgangspunt vloeit niet alleen voort uit de eigen verantwoordelijkheid en geheimhoudingsplicht van de deelnemers, maar ook uit de gehele staaksgewijze structuur van het samenwerkingsverband.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knbnl)

PERSONALIA

Carin Jegen

Edith Dutmer

Recent benoemd tot notaris

Rooendaal (protocol mr. G.R. Lugtenburg) mw. mr. A.C. Jegen, kandidaat-notaris (1982); Schijndel (protocol mr. H.J.G.M. van Kruijsdijk) m.i.v. 1 oktober 2013 mr. A.J.L. Feitsma, kandidaat-notaris (1992); Sluis (protocol mr. J. van den Berg) m.i.v. 1 oktober 2013 mr. B. Roest, notaris te Geertruidenberg; Arnhem (protocol mr. T.A. Ritsema) m.i.v. 15 oktober 2013 mw. mr. E.M. Dutmer, kandidaat-notaris (1995); Zwolle (protocol mr. J. van Leeuwen) m.i.v. 15 oktober 2013 mr. T.A. Ritsema, thans notaris te Arnhem.

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Enschede (protocol mr. G. Venema) m.i.v. 15 augustus 2013 mr. B.G. Guichelaar; Vlaardingen (protocol mr. J.W.F. van Gastel) m.i.v. 26 juli 2013 mw. mr. E.E. Gijtenbeek. Doetinchem (protocol mr. L. Kamps) m.i.v. datum beëdiging mr. R.A.H. Raedeman; Etten-Leur (protocol mr. R.G.P.M. van den Eijnden) m.i.v. datum beëdiging mr. G.B.P. Goerée.

Eervol ontslag op verzoek

mw. mr. S.N.C.M. Alsema-van Duin, notaris te Purmerend, m.i.v. 31 augustus 2013;

mr. A. Tichem, notaris te Apeldoorn, m.i.v. 1 september 2013; mr. A.M. Deelen-Hoogenboom, notaris te Alphen aan den Rijn, m.i.v. 1 september 2013; mr. H.J.G.M. van Kruijsdijk, notaris te Schijndel, m.i.v. 1 oktober 2013; mr. J. van den Berg, notaris te Sluis, m.i.v. 1 oktober 2013; mr. J.M.C. Mertens, notaris te Sluis, m.i.v. 1 oktober 2013; mr. E.E. van Eijk, notaris te Utrechtse Heuvelrug, m.i.v. 1 oktober 2013; mr. J. van Leeuwen, notaris te Zwolle, m.i.v. 15 oktober 2013; mr. T.A. Ritsema, notaris te Arnhem, m.i.v. 15 oktober 2013.

Ontslag op verzoek

Mr. P.H. Greving, notaris te Etten-Leur, m.i.v. 1 oktober 2013.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van prof. mr. W.G. Huijgen, tot 1 april 2013 notaris te 's-Gravenhage, m.i.v. 20 september 2013 toegewezen aan mr. C.A. de Zeeuw, notaris te 's-Gravenhage.

Wijziging plaats van vestiging

Bij besluit van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de dato 12 september 2013 is de notariële plaats van vestiging van mr. J.H. Verwoerd, thans notaris in de gemeente Krimpen aan den IJssel, met ingang van 1 oktober 2013 gewijzigd in de gemeente Albrandswaard met overbrenging van zijn huidige protocol.

Overleden

Op tweeëntachtigjarige leeftijd op 3 september 2013 de heer D. Wolf, oud-notaris te Ter Apel. Op drieëntachtigjarige leeftijd op 29 augustus 2013 de heer mr. J.W.F. Swane, oud-notaris te Utrecht.

Rectificatie

In het vorige nummer van Notariaat Magazine is per abuis een fout getreden in de personalia. Onder 'Toewijzing protocol', het derde opsommingsstreepje had de naam mr. A.J.M. Jansen moeten staan in plaats van mr. A.J.W. Jansen.

Vijftien jaar later

Het verhaal gaat nu de ronde dat een gemiddelde notaris vaak minder verdient dan een gemiddelde kandidaat-notaris. Met andere woorden, de notaris op kantoor verdient soms minder dan zijn eigen kano's. Is dat erg? Moeten we hier iets aan doen?

Ik denk van niet en heb dan ook nooit verhalen gehoord in economische hoogtijdagen dat het zielig was voor de kandidaat-notaris dat hij minder verdiende dan de notaris! De notaris is immers een ondernemer en hij wordt beloond voor het risico dat hij neemt, maar met dat genomen risico kan het ook een keer minder gaan.

GOED BEELD

Recent was ik bij een cursus georganiseerd door de KNB getiteld 'Geef nooit korting'. Deze gaf naar mijn mening een goed

beeld van wat er bij onze beroepsgroep aan de hand is. Sommige notarissen hebben de neiging om te 'soppen' in hun eigen ellende. Veel gehoord daar: 'Ik kan niet op tegen de enorm lage tarieven van de andere notaris in mijn regio.'

PLUIM

Misschien moeten dergelijke notarissen beter geholpen worden door hun eigen kandidaat-notarissen. Want, zoals ook tijdens de cursus naar voren kwam, is het enkel concurreren op prijs niet de enige effectieve manier om je bedrijf concurrerend te voeren. Het blijkt dat deze notarissen nog steeds moeten wennen aan de ingevoerde marktwerking en dat is jammer en zou niet nodig hoeven te zijn. We zijn immers al bijna vijftien jaar verder! Iedere notaris heeft een unique selling point. Gebruik deze om je kantoor weer

op de goede weg te brengen. Een grote pluim, wat mij betreft, voor de KNB die dergelijke cursussen organiseert om zo haar beroepsgroep weer op het juiste spoor te brengen.

Drie kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, onder tekenen ze de column slechts met 'Kano'.

Kanocolumn

Weet u wel wat u uit handen geeft?

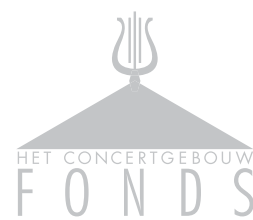
Ouder worden betekent vaak ook afhankelijk zijn van anderen. Daarom is het goed om op tijd na te denken over wie uw belangen behartigt als u dit zelf niet meer kunt. In een levenstestament kunt u laten vastleggen wat uw wensen zijn als het gaat om medische beslissingen, persoonlijke verzorging of het beheer van uw financiën.

Meer over
het levens-
testament op
www.notaris.nl

Je regelt het bij de notaris

I25

LA SUITE

Zes burgers namen in 1882 het initiatief een concertzaal in Amsterdam te bouwen. Met groots gevolg. En wist u dat tot op de dag van vandaag Het Concertgebouw voor 95% wordt bekostigd uit private bronnen? U kunt de toekomst van Het Concertgebouw helpen te verzekeren door Het Concertgebouw Fonds op te nemen in uw testament. La Suite verbindt allen die op deze wijze later Het Concertgebouw ondersteunen. Voor meer informatie of een persoonlijk gesprek: lasuite@concertgebouw.nl of 020 - 573 04 12.